

DOMOLJUB

iznaj vsak šetrek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uradništvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2. naročila, reklamacije in inserati pa: Upravištvo „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO. ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstotina (kartica „Domoljubova“ širina 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljenju primeren postopki po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Če kaval promet poštno-branilniškega urada št. 224.797.

Štev. 48.

V Ljubljani, dne 28 novembra 1907.

Leto XX.

Draginja in naš kmet.

Govor državnega in deželnega poslanca Demšarja, dne 19. novembra.

Visoka zbornica! V tesni zvezi z našim kmečkim vprašanjem je predlog, ki govori o podražanju živil. Kot slovenski kmet sem se zato oglašil k besedi, da pojasnim naše stališče.

Pri razpravi o predlogu glede na sredstva proti podražanju živil moramo pred vsem vplivati na to, da se ne razvije rešitev tega za vse stanove tako važnega vprašanja tako, da se prične boj enega proti drugemu delavskemu sloju, da se ne bo pri tem smejal tretji.

V tem oziru ne morem cenjenemu gospodu dr. Rennerju ničesar očitati in upam, da njegova stranka, ako prouči natančno kmečke razmere, jim ne bo škodovala, marveč pomagala, da rešimo naše kmetijstvo vezi velikega kapitala. (Pritrjevanje.)

Pred vsem se moramo v prvi vrsti ozirati na malega in srednjega kmeta. Vemo, da je on delavec, ki je prisiljen, da dela poleti v največji vročini mnogokrat 16 do 18 ur na

*) Socialni demokratje so predlagali v državnem zboru, naj se odpro za tujo živino meje in naj se dovoli vsaj uvoz frišnega mesa iz Amerike in Avstralije. Poslanec Demšar je govoril proti temu predlogu, ki ga je utemeljeval dr. Renner. Demšarjev govor so živahno odobraval nemški, češki in poljski kmečki zastopniki in izrekli našim poslanecem svoje občudovanje, da imamo Slovenci tako izobražene kmečke poslance. Z nami vred morajo biti Demšarju za odkrito besedo hvaležni vsi naši kmetje. Socialno demokratski predlog je namreč zbornica zavrгла dne 26. t. m.

dan, a kljub temu se mu godi slabše, kakor se pa godi industrijskemu delavcu. (Živahno pritrdjevanje.)

Veleposestvo ne odločuje pri kmetijstvu. Premalo je veleposestnikov in se bo to število v sedanjih razmerah še skrčilo osobito v krajih, kjer je navezano veleposestvo na kmetijstvo.

Kranjski kmetje se ne zlagamo z veleposestvom in smo nastopili v deželnem zboru proti njemu, ker nam ni hotelo priznati z ozirom na svoje predpravice naših pravic v javnem življenju. (Pritrjevanje.) Ne zavidamo pa preveč veleposestvu njegovega gospodarskega položaja. Trdno smo namreč prepričani, da mora propasti v sedanjih razmerah vsak veleposestnik, ki ne dela sam. V prvi ljudski zbornici bivam kot slovenski kmet in hočem zato govoriti odkrito in svobodno. Industrijski delavec se pritožuje, da so živila predraga. Producent, naš kmet se pa pritožuje, da je preslabo plačano njegovo delo, ker mora pridelke svojega dela, živila, tako poceni prodajati, da ne more izhajati, kar je tudi resnično. Kjer nimajo kmetje postranskih dohodkov, so izgubljeni. Dokazuje nam to zemljiška knjiga, dokazujejo nam to številke o ameriških izseljencih. Na našem jugu dobite vasi, iz katerih so se že izselile najboljše moči.

Mogoče, da se godi nekoliko boljše kmetom v Sudetskih deželah (Medklic), ker se gospodje delavski zastopniki večkrat na nje sklicujejo, meni niso tam znane razmere. Gotovo pa je, da žive kmetje na jugu v zelo žalostnem stanju, osobito letos, ker so jih zadele že več let po vrsti vremenske nezgode. S samopomočjo in po organizaciji smo se morali boriti, da nismo bili izpodirjeni z domače grude.

Živinoreja ne nese.

Navesti hočem dejstva, iz katerih se razvidi, da se moti vsakdo, ki sodi o našem kmetu, da je oderuh ali pa izkoriščevalec.

Kmetje nismo in nočemo biti izkoriščevalci našega bližnjega. Živeti hočemo in želimo kot pošteni državljani, da žive tudi drugi. Kaj moremo mi zato, ako se mora po mestih drago plačevati meso? Kaj morejo po mestih zato, če moramo poceni prodajati govedino? Preidimo k dokazom in preračunajmo pred vsem dobiček, ki ga ima kmet pri živinoreji. Kmet proda triletnega pisanca. Taka živina tehta živa pet meterskih stotov. Kakor čitate v tržnih poročilih, se prodajajo taki voli v južnih deželah po 64 K (boljša cena) za meterski stot žive živine.

Poleti so bile cene živine nekoliko višje, pred enim letom pa nekoliko nižje, kakor so zdaj. Kmet dobi za vola 320 K. Zdaj pa izračunimo, koliko da stane krmljenje vola. Krma za vola stane na dan: 5 kg sena po 6 vinarjev zneso 30 v., pol kg žita, otrobov in soli 8 vin., 2 in pol kg rezanice iz slame in detelje stane najmanj 10 vin., na dan toraj skupaj 48 vin.

Če odračunamo one štiri tedne, v katerih bi bil lahko prodal kmet tele za 40 K, se krmi vol 1067 dni. Krma pa, ki sem jo zaračunal jako nizko, stane 512 K 16 vin. Priračunati pa moramo še za postrežbo 40 K, če imamo za 10 govedi dekló in 40 K za tele. Skupaj znašajo toraj stroški 592 K 16 vin.

Po tem računu izgubi kmet pri krmljenju v hlevu 272 K 16 vin. (Živahni klici: »Čuite!«) Reja na paši bi ne stala toliko, a žal da imamo zdaj malo dobrih pašnikov in smo zato prisiljeni, da krmimo živino $\frac{2}{3}$ leta v hlevu in nam paša ne more povrniti one škode, ki jo imamo po krmljenju v hlevu.

Kje so pa še stroški, da vzdržujemo hlev, kje je povračilo za živino, ki pogine, kje so stroški za orodje in za poprave? Kljub sedanjim živinskim cenam so pa prenapolnjeni sejmi z živino. Kdo plača kmetu dvakratno pot na sejm? Res se ne izplača kmetu, da krmi živino za mesarja. Tega ne trde le kme-

aje, marveč tudi drugi strokovnjaki in kmečki učitelji.

Meso je drago, poceni pa goveja živina. Kdo ima toraj dobiček? Poznate li kmeta, ki ga je obogatila kmetija? Dobite pa mesarje, ki so postali bogati (Klic: In debeli!) po »izgubah« pri prodaji mesa.

O mesnih cenah nočem govoriti, ker so zelo različne. Naglašati pa moram, da mesne cene niso v pravem razmerju s cenami živine. Gospodje pač veste, kako da delajo po sejnih mesarji cene živini.

Mlekarstvo.

Oglejmo si mlekarstvo. Ali so cene mleku res previsoke? Kaj nam pokaže račun? Srednje dobra krava mlekarica potrebuje na dan: 10 kg sena po 7 vin., znese 70 vin.; 5 kg repe znese 20 vin.; 1 in pol kg otrobov znese 18 vin., skupaj toraj 108 vin. na dan.

Na leto znese to 39420 K. Nadalje nas pa stane postrežba in dekla, ki molze kravo, 60 K; stroški za hlev in obresti za hlevno opravilo znašajo 20 K; obresti in riziko K 1080; izrabljenje krave stane 6 K in za bika plačamo 3 K; skupaj toraj 394 K.

Za tele dobimo 50 K, za 2200 litrov mleka po 12 vin. pa 264 K, skupaj toraj 314 kron! (Čujte! Čujte!)

Pripomniti moram, da računam stroške za krmo in postrežbo jako nizko in da računam visoko množino mleka, ne glede na to, če v najboljšem slučaju kmet tako izhaja. Kljub temu bi pa moral kmet prodajati doma liter mleka po 20 vin., da bi ne imel izgube pri gospodarstvu. Kdor ne verjame, naj pozkusi! (Veselost.) Mlekarstvo na velikih in vzorno vrzenih kmetijah z izvrstnimi kravami, z dobrimi pašniki in s pripravno opremljenimi hlevi bi se izplačalo v najboljšem slučaju. Kdo pa ima za to sredstva? Sodim, da so konsumenti lahko zadovoljni, ker jim kmetje močno in neizogibno piščo mleko pripravljajo tako poceni. Raiši naj bi se pritoževali o raznih dragih fabriciranih piščah, ki se prodajajo pod imenom pivo ali žganje. Po vseh bodisi majhnih ali velikih mestih je slaba navada, da se hoče varčevati pri mleku. Če pijejo gospodje, ko grejo od doma, drago vino, ki stane recimo liter 1 K 60 vin., potem pravijo navadno: »No, vino je jako dobro.« Če pa morajo žene plačati za liter mleka 2 vinaria več, potem pa jadikujejo in zabavljajo proti kmetom, kakor da je odvisno življenje od enega vinaria. (Veselost.)

Poljedelstvo.

Živinoreja ne prinaša dohodkov tudi pri višji ceni živine, marveč kmet ne more pogrešati gnola, ki mu ga proizvaja živina. Cene žitu so od lani sem znatno poskočile. Našemu kmetu na jugu pa to malo pomaga. Naši kmetje so namreč zaradi nizke cene žita v preteklih letih opustili obdelovanje zemlje z žitom, ker se to v sedanjih razmerah več ne izplača. Pričeli so se pečati s saienjem raznih trav in z drugimi poljskimi pridelki. Najlepše doline na južnem Štalskem so naselane s hmeljem. Tudi na Kranjskem že poizkušajo hmeljske nasade. Naši časi so namreč taki, da se ne pritožujejo tako o visokih cenah piva, kakor ob vsakem povišanju cene kruha. Posledice so, da se izpreminjajo polja v travnike, travniki pa v gozde. Celo pri sedanjih precej visokih žitnih cenah se ne izplača, da bi sejali pšenico. Na 1 hektaru bi pridelali v najboljšem slučaju 1000 kg pšenice. Če odvrčamo stroške za seme in delo, ki znašajo 200 K, nam ostane pri sedanjih visokih cenah 40 kron. Zavarovati se bi pa morali še proti vremenskim nezgodam. Ne preostaja drugega, kakor da kmet opusti

pridelovanje žita, dokler se ne uredi cene pravično ali pa da se opravi delo zadržnim potom ceneje. (Pritrjevanje.)

Vsak lahko po navedenem sam presodi, če se mora kmetom očitati oduševanje glede na meso in na kruh.

Postranski zaslužek.

Kmetie se trudijo, da dobe postranske zaslužke, da vzdržujejo propadajoče kmetije. Vsako prosto uro, ki jim ostane pri kmetijstvu, porabijo, da si poiščejo postranski zaslužek. Država ima dovolj takih zaslužkov, osobito, ko se grade železnice n. pr. prevažanje tovorov. (Pritrjevanje.)

A taka dela oddajajo navadno podjetnikom in špekulantom v škodo države in kmetu. (Pritrjevanje.) Žalosten zgled hočem navesti iz časa, ko se je gradila Bohinjska železnica. (Čujte! Čujte!)

Kmetie v Selški dolini so vložili prošnjo na železniško ministrstvo, da bi dovažali stavbno blago s postaje Škofja Loka k velikemu predoru ob kranjsko-primorski meji. Dobili so tudi ugoden odgovor. Zgradbo predora so izročili tvrdki Ceconi, ki je odklonila ponudbe kmetov in izročila prevažanje stavbnega blaga nekemu tujemu špekulantu za višje tovrne cene. (Čujte! Čujte!) Posledice so bile, da so bile voznine v škodo države višje, dolina je pa imela večje stroške za vzdrževanje ceste, tako da obremenuje davkoplačevalce cestnega okraja 40.000 kronski dolg. Izvzeti so pa stroški za zgradbo dveh mostov, ki sta v slabem stanu in se bosta morala na novo zgraditi. Podjetnik ni za vzdrževanje ceste ničesar prispeval, zapustil pa žalostno darilo, namreč konjsko smrkavost.

Pobili so lani zaradi konjske smrkavosti 20 konj. Posestnikom niso povrnili škode, ki znaša z ozirom na cene konj, na zamudo časa, na snaženje hlevov in glede na uničenje konjske opravile in drugega orodja 40.000 kron. Še goveje kuge potrebujemo, in rešeni so naši kmetje! (Veselost.)

Ob tej priliki pozivljam vlado, naj navedena dejstva natančno preišče. Če to stori, se vlada prepriča, da je sokriva država. Povračilo škode prizadetim posestnikom konj je častni dolg države. (Pritrjevanje.)

Carina.

Glede na obrambeno carino odkrito izjavljam, da kot demokrat nisem prijatelj carine. Ako pa, gospodje, mogočna tvornična industrija, ki prinaša dobičke, kar razvidimo, ako čitamo časnike, ki poročajo kako visoke dividende izplačujejo vsako leto akcionarjem, potrebuje obrambeno carino, da zamore pošteno plačati tvorniške delavce, pač ne smemo zameriti ubogemu poljedelcu, da posežejo prisiljeni po istem sredstvu, da zamo-rejo plačevati delavce. Poljedelstvo je izpostavljeno nezgodam letnih časov, vremenskim slučajem, slani, toči in kužnim boleznim, česar industrija ne pozna. Kmetijstvo potrebuje zato bolj obrambo, kakor industrija. Poglejmo v naše sosedne države. Nemčija n. pr. je dvignila poljedelstvo s svojo obrambeno carino tako visoko, da mnogo manj uvaža, oškodovala pa ni delavstva. Živimo v časih, da se moramo ravnati tudi po zgledu drugih držav. Dvncim, da bi že zdaj brez takih naredb dobro izhajali.

Veseli, sodim, bi bili vsi, če napočijo kmalu časi, ko ne bomo potrebovali obrambene carine. Kmečki zastopniki na teh klopek zastopamo pravzaprav vzgojevalno politiko, ki varuje posestvo in ne le posestnika. Obrambena carinska politika povzdiguje sicer vrednost zemljišč, zato pa nalaga nasledniku večja bremena, ko prevzame posestvo, ker mora

plačati bratom in sestram večjo doto. V sedanjih razmerah ne moremo glasovati proti obrambeni carini, dokler ne dobimo kmetijstva, ki bo zmožno, da tekmuje in pokrije potrebe domačega trga. Žalostno je sicer, a tega nismo krivi mi, ker smo gospodarsko tako slabi, da se moramo bati tekmovalnja tako malega kraljestva, kakor je Srbija.

All naj se odpro meje?

Odrimo mejo, to je vaša želja, vaša zahteva. Pri nas pa pomenja to z drugimi besedami: Izpodrinimo kmeta z njegove grude. (Tako je!) Naše vlade so postopale do zdaj s kmetijstvom mačehovsko. V Avstriji se dela industrijska politika. Zveza industrijcev je srečna dovolj, da se potegujejo za njeno priznanje prejšnji in sedanjí ministrski predsedniki. Naša carinska politika ima industrijski značaj; naša tarifna politika ima industrijski značaj in naš proračun izkazuje za industrijo neprimerno večje izdatke kakor za poljedelstvo.

Naši slovenski kmetje, ki jim je redno živinorejo oškodovala živinska kuga, so storili iz lastne moči prve korake, da pospešijo in dvignejo živinorejo. V enem letu so se ustanovile tri živinske zadruge, dve za pospeševanje pingavske in ena za pospeševanje simentalke pasme. (Ploskanje.) Nekaj let nimamo goveje kuge. Zdaj naj bi se pa po odprtju meje zopet vtihotapila goveja kuga, dasi imamo doma dovolj živine, ki je poceni.

Drastičen zgled hočem navesti iz svojega domačega kraja, ki je kakor nalašč ustvarjen za živinorejo. Število živine, na katero so glede na dohodke navezani naši posestniki, je padlo vsled liberalne postavodaje za eno tretjino. Kmetie so zelo trezni. Izgubljen je posestnik, ki se vda pijači. Posamezni posestniki, ki zelo slabo žive, navajajo kot vzrok propada sosedov, zapravljivost. Po njihovem mnenju je slast do živinjanja, če si posamezne mamice privoščijo od časa do časa čašico kave in če namesto ječmenovega soka in ovsnega kruha jedo kuruzni sok in ržen kruh. Gospodje! Morebiti se čudite, a je le trpka resnica. Iz navedenega lahko razvidite, da ne moremo glasovati za predlog, ki bi kaznoval take sladkosnedeže. (Veselost.)

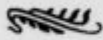
Duhovnik in kmet.

Še nekaj. Velečislani gospod dr. Renner je rekel, da naj plačujejo katoličani svoje duhovnike. Rekel je pa tudi, če sem ga prav razumel, da duhovniki nimajo pravice imeti zemljišče. Po izkušnjah si dovolim, da mu odgovorim sledeče: Med našim slovenskim ljudstvom imajo večinoma vsi župniki kos zemljišč. To dejstvo jih veže s koristni kmečkem stanu. (Ploskanje.) Ne čutijo se, da so kmetovi dobrotniki, marveč čutijo, da so tudi sami kmetje. (Pritrjevanje.) Sodelujejo, da se dvigne poljedelstvo (Pritrjevanje) in moramo jim biti hvaležni ne vsled hlapčevskega klerikalnega duha, kakor to pravijo, marveč iz čiste pravicoljubja. Glasno in odkrito priznavamo, da so naši duhovniki, ki upravljajo zemljišča, v mnogih slučajih pionirji kmečkem napredku. (Pritrjevanje.) V povzdigo živinoreje in mlekarstva, v izboljšanje kmetijske tehnike in v zadržništvo koraka duhovnik prvi. Hvaležni smo jim zato in v imenu naših slovenskih kmetov lahko slovesno zagotovim, da se nikdar ne pošreči iztrgati hvaležnosti iz naših src. (Burno ploskanje.) Vem, boljše bi bilo za duhovnike, če bi bili plačani v gotovem denarju, kakor pa, da se morajo ukvarjati s poljedelstvom, a ljubše je nam, da so kmetje in da tako dobro poznajo razmere in težave kmečkem stanu.

Delavci in kmet.

Razumemo upravičenost boja industrijskih delavcev za njihov obstoj. Pripravljene smo, da podpiramo njihove zahteve. Zahtevati pa moramo, da zastopniki industrijskega delavstva s kakimi predlogi ne spravijo najslabše živečega proletariata, malega in srednjega kmeta, v takozvani proletariati lumpov. Gospodje! Ni sovražnik delavstva kmet, ki dela na svoji grudi večinoma za dolžnike in ki prepusti najboljši, kar producira, drugim. Skupni sovražnik kmečkega in delavskega stanu je organizirana mednarodna oduševana svojat. (Pritrjevanje.) Naše kmečko vprašanje ni boj proti industriji, marveč je boj za obstanek. Če izpade ugodno, bo vplival izid ravno tako blagodejno za industrijo, kakor tudi za ostale sloje gospodarskega organizma. (Pritrjevanje.)

Gospodje! Pozivljem Vas, delajmo složno, da dvignemo in pospešimo poljedelstvo in da prisilimo k temu tudi vlado. Vprašanje o podraženju živil bo na ta način na miren način rešeno. (Živahno pritrdjevanje in ploskanje. — Govorniku častitajo.)

Političen pregled.

DRŽAVNI ZBOR.

Slovenski kmet v državni zbornici.

Pretečeni teden se je obravnavalo v zbornici vprašanje o podraženju živil. Socialni demokrat Renner, ki gleda ves svet skozi socialnodemokratsko steklo, je trdil, da so kmečke oduševane, ki odirajo meščane in industrijske delavce. »Slovenski klub« je določil, naj v njegovem imenu pojasni stališče poslanec Demšar, ki more govoriti kot kmet iz svoje izkušnje. Poslanec Demšar je svojo nalogo izvrstno rešil. Dokazal je, da mali kmetje v planinskih deželah slabše živijo, kot delavci v tovarnah, za kar je ravno glavni dokaz izseljevanje v Ameriko. Kmet se more vzdržati le še s stranskimi dohodki. Zato pa je žalostno, da vlada vedno raje podpira bogate kapitaliste, nego revne kmete. Kot dokaz navaja kmete v Selški dolini, ki od gradnje bohinjske železnice niso dobili drugega, kakor razkopano cesto in konjsko smrkavost.

Uspeh Demšarjev je bil popoln. Častitali so mu poleg slovenskih tovarišev, češki agrarci, krščanski socialci in celo njegov nasprotnik Renner mu je izrekel priznanje. Mnogo Slovencev je prišlo na galerijo poslušati prvi Demšarjev govor v parlamentu in vsi so bili ponosni na slovenskega kmeta, ki je s toliko jasnostjo in tako stvarno razpravljaj o tem za kmeta tako važnem vprašanju.

POSLANEC ŠUKLJE ZA POGORELCE.

Poslanec Šuklje je v četrtek vložil v zbornici nujno prošnjo za državno podporo pogorelcem v vasi Nova Lipa v občini Vinica.

BLAMAŽA »JUGOSLOVANSKE ZVEZE«.

Naši poslanci so za državno sodišče postavili kandidata poslanca Šukljeja. Njemu nasproti pa je postavila »Jugoslovanska zveza« kandidata dr. Laginjo. Hribar in Ploj sta agitirala z vsemi močmi pri vseh strankah. Uspeh je bil, — da je kandidat »Jugoslovanske zveze« dobil od 516 glasov samo 46 glasov. Blamaža »Jugoslovanske zveze« je bila popolna.

BELOKRANJSKA ŽELEZNICA.

Je bila že skoro v nevarnosti. Ministrski predsednik Beck se je bil glede na obnašanje Hrvatov branil predložiti zbornici zakon o kranjsko-dalmatinski železnici. V imenu »Slovenskega kluba« je potem obiskal dr. Šusteršič ministrskega predsednika in mu predložil odločno željo »Slovenskega kluba«, da vlada kljub obnašanju »Jugoslovanske zveze« takoj predloži zadevni zakon zbornici. Uspeh tega Šusteršičevega obiska je bil ta, da je vlada takoj drugi dan predložila zbornici dotični zakon za ugotovitev Belokranjske železnice. — V vladni predlogi je tudi stranska proga Metlika-Črnomelj.

IDRIJSKA ŽELEZNICA.

Glede idrijske železnice je sprejel železnični minister deputacijo, v kateri so bili poslanca Šuklje in Gostinčar ter župan Stanovnik iz Horjula in Rihar iz Polhovega Gradca.

NEKAJ ZA IZSELJENCE.

Na zadnjem shodu slovenske Rafaelove družbe se je izrekla želja, naj bi se podobno kot imajo na Nemškem, ustanovil izselniški urad, kar bi bilo silno velikega pomena za izseljence. Sedaj je bila pri ministru dr. Gessmannu pod vodstvom dr. Kreka in Gostinčarja deputacija, obstoječa iz gg. dr. Kara iz Lvova in tajnika Fischerja, in je nastopila za ureditvenje takega prepotrebnege urada.

ČEŠKA AGRARNA STRANKA IN NAGODBA.

V Olomucu se je vršil strankarski shod agrarne stranke ob veliki udeležbi zaupnikov. Pričakovati je bilo, da se shod odločno izreče proti nagodbi z Ogrsko, toda voditeljem se je posrečilo spraviti skozi resolucijo, ki ne obsoja koraka parlamentarnega zastopstva agrarcev. Vzlic temu pa so navzoči zaupniki v prvi vrsti burno pritrdjevali onim govornikom, ki so nastopali v svojih govorih proti nagodbi. Slednjič se je sklenila resolucija, ki pušča poslancem svobodo, a jim jasno pove, da morajo vso odgovornost za morebitne posledice njihove vladne politike nositi sami.

V Aschu in Rossbachu pa sta se vršila dva shoda, kjer se je glede na nagodbo sklenilo pozvati nemškorađikalne poslance, naj vstrajajo pri geslu: »Proč od Ogrske!«

V NAGODBENEM ODSEKU.

se je sprejelo prvih pet členov nagodbene predloge neizpremenjenih. Predloge Seitz in Chcka, ki so nagodbi nasprotni, je odsek odklonil. Splošno se opaža stremjenje razpravo pospešiti.

KVOTNA DEPUTACIJA.

je istotako z veliko večino sprejela vladni predlog, da se kvota zviša za dva odstotka. Uspeh se je sporočil ogrski vladi.

NOVO MINISTRSTVO?

Češki listi poročajo, da namerava baron Beck ustanoviti posebno ministrstvo za javna dela ter njega vodstvo poveriti poslancu Kafšanu. — Delavsko ministrstvo Gessmannovo bo le bolj socialnopolitiškega značaja.

RAZMERE NA VSEUČILIŠČIH V DRŽAVNI ZBORNICI.

Na katoliškem shodu, ki se je te dni vršil na Dunaju, je zadel dr. Lueger v sršenovo gnezdo. Razkril je, kako pretežna večina vseučiliških profesorjev je Judov, in kdo da postane lahko vseučiliški profesor: kdor je nam-

reč s kom, ki to mesto že zaseda v kakem sorodstvu. — Krščanski socialci Bieloahlavek je nato v parlamentu govoril proti pojedenju avstrijskih vseučilišč in proti surovim nastopom liberalnih profesorjev in dijakov nasproti katoliškim visokošolcem: Ljudstvo zahteva enakopravnost tudi na vseučiliščih. — Liberalci so zaradi dr. Luegerjevega govora strahovito razburjeni. Ravno tako tudi dunajski vseučiliški profesorji, ki pišejo, da mora vseučilišče prejkoslej ostati trdnjava svobodne znanosti, ki se za vero nič ne briga. Za 25. t. m. sklicujejo ti ljudje protestni shod vseh avstrijskih vseučiliških profesorjev; pa le pripravljene naj bodo ti židovski prostomisleci, avstrijski katoličani jim ne bodo dolžni ostali odgovora. Prišel bo že še čas, ko bo tudi na visokih šolah morala utihniti protikatoliška gonja.

HRVATJE V OGRSKEM DRŽAVNEM ZBORU.

Barni prizori so se vršili v ogrski državni zbornici, med Ogrji in Hrvati seveda. Hrvatski poslanci so se posluževali pravice, ki jo jim daje zbornični poslovnik, namreč govoriti v hrvaškem jeziku. To pa je uplivalo na ogrske poslance, kakor bi kdo zakuril pod njimi. »Mi nočemo poslušati več hrvaških govorov!« so kričali kar naprek, in niso pustili nobenega hrvaškega govornika izgovoriti. Zbornični predsednik Just je imel vendarle še toliko čuta za pravico, da je zažugal tem demonstrantom z ukorom. Pa tudi to ni pomagalo. Vendar Just ne odneha in pravi, da poslovnika ne bode pristransko tolmačil, in svoje prisega ne bo prelomil. Že je prišel Just s tem namenom v zbornico, da svoje mesto odloži, česar se je pa prestrašil ministrski svet, ki je iz strahu pred uplivom Justovim izjavil, da je popolnoma solidaren. Just je na to zahteval garancije, da se ne bodo ponovili izgređi proti niemu. — Da more popolnoma nepristransko nastopati kot predsednik, je zato izstopil iz neodvisne stranke, predsedništvo si je pa obdržal. Nekateri listi pravijo, da je med Justom in Hrvati sklenjen začasni kompromis: Just pusti Hrvate nemoteno govoriti, Hrvatje pa se zavežejo, da puste na dan rešiti dva člena carinskega tarifa. — Prvotno so Hrvatje zahtevali za opustitev obstrukcije odstop bana Rakodcaya in da se zakon o službeni pragmatiki na Hrvaškem sploh ne sme uveljaviti. Če je res, kar poročajo listi o kompromisu, je tako obstrukcije konec.

BALKAN.

Vse urejevanje pravnih razmer na Balkanu ne bo imelo še dolgo zaželenega uspeha, kot kažejo poročila. Velevlasti sicer pritiskajo na Turčijo, da napravi red, a Turčija svojih obljub ne drži. Kot poročajo turški listi je orožniški oddelek v Slivnici v skopeljskem vilajetu napadel dve bolgarski četni, ki sta se med seboj klali. Turki so ubili četovodjo Geršima in tri častnike, druga četa pa je zbežala. Nadalje poročajo isti listi, da je makedonski nadzornik Hilmi paša nastopil tudi proti turškim bandam ter dal zapreti glasovitega turškega roparja Mustafa Martima.

SPOR S PATRIARHATOM.

Grški patriarh v Carigradu je objavljaj v svojem glasilu vsa nasilja bolgarskih čet proti grškim cerkvam in šolam. Veliki vezir mu je zato naznanil, da bo vlada energično nastopila proti njemu, če se bodo ti napadi ponavljali. Grški patriarh je odgovoril, da bo svoj cerkveni list še izdajal vkljub prepovedim, če tudi na drugem kraju.

ČRNAGORA.

Iz Cetinja se poroča, da je aretirani dijak Vojvodič priznal, da se je udeležil zarote in da je mnogo bomb prinesel iz Belgrada v Kataro. Izdal je tudi več oseb. S tem se zopet potrjuje mnenje, da je bilo gnezdo vse zarote v Belgradu. Ni res, da bi Avstrija kaj vedela za zaroto, če jo tudi dolže, da je pustila dijak Vojvodiča z bombami v mesto Kataro in od tod v Cetinje, saj je takoj prišla vse sumljive osebe in jih vzela pod strogo policijsko nadzorstvo.

AFERA NASI.

Zagovorniki Nasijevi so zahtevali, da se jim dovolj vpogled v račune računskega dvora, da dokažejo, da sô se še pred Nasijevim ministrstvom godile v ministrstvih nerednosti in izdajale tajne svote. Ker je sodišče to zahtevo zavrnilo, je odložilo pet Nasijevih zagovornikov zagovorništvu. Nasi je protestiral proti temu in očital senatu protizakonito postopanje, ker noče odkriti nerednosti, ki so se godile še pred Nasijevim uradovanjem in pretil s političnim nastopom po deželi. Zagovorniki skušajo zavleči vso zadevo. Sodišče jim je dalo dvanajst dnevni rok, da prouče tvarino, sicer bo samo imenovalo zagovornika.

GRŠKI KRALJ NA DUNAJU.

Na Dunaj je prišel grški kralj Jurij. Cesar ga je sprejel v avdienci in tudi z ministrom za zunanje zadeve se je pogovarjal. Gre se za poravnavo grško-rumunskega spora, in za udelestvovanje justične reforme v Makedoniji. Grčija bo podpirala reformno akcijo.

MAROKO.

V Maroku su Francozi menda ukrotili vse rodove razen enega, ki ga vodi Muley Hafid. General Drude izjavlja, da bo tudi tega lahko premagati, ker je taborišče Francozov utrjeno, da ga ne zmore niti vojska 25.000 mož.

PORTUGALSKA PRED REVOLUCIJO.

Pričakuje se, da se bo na Portugalskem v najkrajšem času proklamirala republika. Najuglednejši politiki in meščanski krogi so se priklopili republikancem, ki tvorijo opozicijo proti absolutističnemu vladarju. Naznanjena demonstracija proti kralju in vladi, ki se bo vršila v najkrajšem času, bo bržkone velikanska in bo morebiti znamenje k splošni vstaji. Nameravali so že umoriti kralja v kraljevem gledišču, a se napad ni posrečil.

Listek.

Sreča in vera.

(Tirolska povest. — Reimmichl.)

11. Težke ure.

Bil je večer pred svečnico. Globok sneg je kril gore, ostro začrtane v sinjini neba. Južni veter, mehak kakor pomladanska sapa, je pihal po višavah in tkal okrog hribov zla-toobrobliene oblačke. Spodaj v dolini so bila snežna polja kakor oblika z živim srebrom in so odsevala proti Goričanu. Iz vasi so zveneli svečani večerni zvonovi, harmonično in veselo, kakor bi vzbujali v človeških srcih upanje in srečo.

Goričanova gospodinja — Cilka — je stala tedaj pred hišnimi vrati in z objokanimi

očmi zrla proti snežnemu obronku cerkvene strehe. Njene žalostne misli so plavale daleč daleč čez gore proti jugu. Zvonili so v vasi zvonovi veselo, kakor bi vriskali sredi pomladi, pa niso mogli vzradostiti žalobnih Cilkinih misli.

Skoraj mesec dni je že minilo, odkar je odšel Jurij, pa se ni še vrnil in tudi pisal še ni. Od dne do dne je bolj željno pričakovala Cilka njegove vrnitve — ali vsaj hladnega pisma — ali zastoj; sama pa mu ni mogla pisati, ker ni vedela, kje biva on, kam bi mu pisala. Do vrhunca je prikipeel strah in skrb — skoraj nič drugega ni imela v mislih, kakor da so se uresničile strašne sanje, ki jih je sanjala pred odhodom Jurijevim. Nove sanje so jo tudi v teh nočeh mučile bolj in bolj. Nobene tolažbe nikjer, nobenega modrega sveta. Debele solze so lile ženi iz oči. Tedaj pa je prišel njen starejši sinček Matijček iz hiše, oprjel se je mamiči za krilo in je kazal s svojimi debelimi prstki proti hribom:

»Mamica, glej, glej, Marija peče hlebčke na nebesih!«

Cilka ni odgovorila ničesar otroškim besedam. Ko pa je Matijček zagledal solze v mamičinih očeh, tedaj jo je z obema ročicama zgrabil za pripas in vprašal:

»Mamica, zakaj pa jokaš, povej?«

»O ljubi Matijček moj,« joka žena, »mi nimamo več očeta.«

»Mamica, saj si rekla tako: jutri pride oče in mi prinese konja, da ga bom jezdil.«

»Matijček, Matijček,« joka mati glasneje, »ti si uboga sirota. Oče se ne vrne nikoli več.«

»Zakaj pa nikoli več?« vpraša otrok.

Mati ne odvrne ničesar. Tudi deček prične jokati. Pa dečkove solze se posušijo kmalu in zopet prične kramljati.

»Mamica, midva imava še nekega očeta. — Saj si rekla, da biva v nebesih še veliko večji in boljši Oče — kaj ne, mamica. Oče v nebesih ni šel proč?«

Žena ihti še boli.

Nato dé:

»Ne, Matijček, Oče nebeški ne poide v tuji — pojdiva, zdaj bova molila k Njemu, da našega očeta zopet pošlje nazaj.«

»Da, mamica, in meni bo prinesel konja, ki ga bom jezdil.«

Žena je sklenila dečkove ročice nad svojimi prsti in je pričela moliti prisrčno in goreče, otrok pa je jecljal za njo:

»Ljubi Oče nebeški, varuj našega očeta in pošlji ga zdravega nazaj — Oče naš, kateri si v nebesih — —«

Medtem ko sta molila mati in dete, so se naenkrat začuli ob hiši koraki. Cilka se je ozrla. Zagledala je krošnjarja Vida pred seboj z velikim zabojem.

Krošnjar pozdravi: »Dober dan!«

Cilka ne odvrne pozdrava, ampak dé: »Pri nas ne potrebujemo ničesar.«

»Saj nisem še nič ponudil,« zamrmra krošnjar: »nekoliko si pa že smem odpočiti.«

»Ne morem ti braniti tega,« odvrne Cilka.

Krošnjar položi svoj zavoj na kamenito mizo pred hišo in si otre pot s čela. Ko pa pogleda ženi v obraz, dé hudobno:

»Gospodinja je jokala — ali je bila morebiti kaka vojska z možem? — Morebiti pridem ravno prav, da naredim mir.«

Cilka je zardela. Z jeznimi očmi je pogledala krošnjarja in je hotela izreči trdo besedo. A potlačila je svojo jezo, otrla si oči in rekla kratko:

»Moža ni doma!«

»Kje pa je?«

»Kam pa je šel?«

»Ne vem.«

»Haha,« se zasmee krošnjar, »Vida ne odpraviš s takimi praznimi marnjami od hiše. Vem, da me ne gledaš rada, ampak rečem ti:

prej ne grem od tod, predno mi ne poveš, kje je Jurij.«

»Moj mož je že štiri tedne z doma,« odvrne žena nejevoljno.

»Štiri tedne z doma!« se začudi krošnjar: »kam pa je odšel?«

»Na južno Tirolsko kupovat vina.«

Vid je postal rdeč kot škrlat, nato je dél jezo:

»Ali je res? Ali se ne lažeš?«

Cilki so zopet prišle solze v oči in s tresočim glasom je govorila:

»Vid, čemu bo meni laž? Uboga in nesrečna žena sem. V osnuh do desetih dneh je obljubil Jurij da pride. Zdal ga že ni štiri tedne — gotovo se mu je kaj pripetilo — jaz bom umrla vsled skrbi in strahu.«

Zakrila je z rokami oči in jokala.

Krošnjar je postajal zdaj rdeč zdaj bled in jeza se je kuhala v njegovem srcu. Precej je slutil, da je Goričan potoval v Vajmar, a ni hotel potovati z njim, ker ga je bilo sram ubogega krošnjarja. Slutil je tudi, da bo škodil njemu Goričanov pohod med luterane, ker ga ti ne bodo več plačevali za apostolsko delo, ampak bo Goričan stopil na njegovo mesto. Vedno skrivnostneje so žarele krošnjarjeve oči, v katerih je sevala jeza po maščevanju. Premišljal je, kako bi Goričanu povrnil sramoto in škodo, ki mu jo je prizadel. Naenkrat splava hudoben smeh čez krošnjarjev obraz. S prisiljeno prijaznim glasom prične govoriti Cilki:

»Za Jurija nikar ne skrbi! On je zdrav kakor midva. Ako pa ti je dejal, da gre na južno Tirolsko, ti povem, da je lagal. Jurij se je odpeljal čisto drugam.«

»Kam pa?« vprašuje Cilka prestrašeno.

»K izletnikom v Vajmar,« odvrne krošnjar.

»Zakaj to slutiš?« vpraša žena trepetajoče.

»Tega nič ne slutim, ampak resnično vem.«

»Ti lažeš!«

»Da boš spoznala, da govorim resnico, ti povem, da mi je pred petimi tedni pripovedoval tvoj mož, da namerava iti v Vajmar. Ker pa se je bal, da bi ga ti zadrževala, ti je natvezel, da poide na južno Tirolsko.«

Tedaj pa je vsa iz sebe kričala Cilka:

»Ali je res, Vid? Ali je čisto res?«

»Tako gotovo, kakor tukaj stojim. Zakaj bi ti lagal?«

»Kaj ima vendar opraviti v Vajmaru?« vpraša gospodinja s prestrašenim glasom.

»Naibrže si izposodi denar — in k luteranom bo prestopil,« odvrne krošnjar hudobno.

»Sveta Mati božja!« jadicuje žena in prične jokati od srca.

»Ne jokaj zaradi Jurija,« podpihuje krošnjar, »on ni vreden nobene solze več. Nikdar bi jaz ne bil verjel, da je on tak. Sramotno te je goljufal, Cilka, in noben jok ne pomaga več. — Ti moraš odslej misliti na to, kako ga boš sprejela, ko se vrne — jaz na tvojem mestu bi ubežal od moža.«

Žena je hotela nekaj reči, toda prišel je veliki hlapec Jernej okrog hišnega ogla. Krošnjar, ki že od nekdaj ni mogel videti tega poštenega in resnega človeka, je takoj naprtil svojo zaboj na rame in rekel:

»Predolgo sem se že zamudil. Treba se bo spraviti odtod, da pridem še pred večerom v Zapolje. Bog s teboj!«

Po teh besedah je hitro odšel svojo pot navzdol.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Oglodana kost. Znano je, kako poslanec Hribar ruje v državni zbornici proti nagodbi in s tem tudi proti belokranjski železnici. Za to njegovo rovanje ga je dr. Tavčar enkrat lepnil v »Narodu«. Seveda je to storil radi bližajočih se deželnozborskih volitev, ker se je bal, da ne bi bil več izvoljen v dolenskih mestih. A kaj stori Hribar, da zamaši usta dr. Tavčarju. Kot načelnik liberalne stranke mu obljubi, da bo Tavčar kandidiral v Ljubljani, kjer bo s pomočjo Nemcev gotovo izvoljen, sam se bo pa umaknil v trgovsko zbornico. Dr. Tavčar je kajpada ponudbo sprejel in od tedaj molči »Narod« o vseh kozlarijah, ki jih počne Hribar na Dunaju proti belokranjski železnici. Liberalci, ki ne bero drugega nego »Narod«, popolnoma nič ne vedo, kaj uganja Hribar s Hrvati na Dunaju. — Pretekli teden se je oglašil zopet dr. Tavčar v »Narodu«, da zagovarja Hribarja. In zastopnik dolenskih mest imenuje belokranjsko železnico, ki bo življenska pomena za vso Kranjsko oglodano kost. — Belokranjci naj si dobro zapomnijo to nesramno početje liberalcev proti železnici in naj jim primerno odgovore za časa volitev v deželni zbor.

Resnice nočejo slišati ljubljanski občinski svetniki. Pri zadnji občinski seji 18. t. m. je stavil odbornik Prosenec interpelacijo, če je res, da obstruira poslanec Ljubljane Hribar belokranjsko železnico. A komaj je prišel g. Prosenec z interpelacijo, so ušli vsi občinski svetniki iz dvorane. Zbali so se obsoditi Hribarja in zato niso marali slišati resnice. G. Prosenec pa gre zasluga, da je zapodil z eno samo umestno interpelacijo ves občinski odbor v beg.

Tujcev na Bledu je bilo letos za 1500 več kot druga leta.

Poizkušeni samoumor. V Dragi na Kočevskem si je za pokopališčem prerezal vrat občinski tajnik in padel v omedleavico. Prišel je nesrečnež pred par meseci iz Rogatca na Štajerskem. Auerspergov logar in zagrižen Nemeč Künzl, župan in dva odbornika so mu odpovedali brez vprašanja občinskega odbora službo. Iz obupnosti si je hotel siromak, ki je bil vržen na cesto, vzeti življenje. Zdravnik iz Čabara je prišel in zašil nesrečnežu rano. Vse obsodbe je vredno postopanje nemčurškega logarja, ki tako kruto postopa v zimskem času z ubogim človekom.

S Primorskega poročajo: »Blagovestnik« je začel prihajati zopet v naše kraje. Sedaj bomo pa gotovo najboljši ljudje po nauku Antona Kraska. Kako je pa dobil Kraska naslove posameznikov, nam bo morebiti pojasnilo dejstvo, da prihaja »Blagovestnik«, (v resnici najbolj zagrižen luteranski »Brezvestnik«) onim, ki imajo tudi umazanega »Primorca«. Kraska! Roke proč od našega vernega ljudstva — pa tudi »Primorca« velja to. Vi pa krščanski kmetje, postavite, ako Vam je vaša čast kaj mar, da ste verni katoličani, take smradljive liste pred »tnalo« in zažgite jih. Pa še pravijo »agrarci«, da se ne gre za vero! — Tudi po Kranjskem razpošilja krivoverski pridigar Kraska svoj krivoverski list. Zato svetujemo tudi našim ljudem, ki dobe list v roko, da ga vržejo tja, kamor spada.

Župnik Rančigaj umrl. Iz Celja se nam piše, da je v St. Petru 21. t. m. ob 3. uri popoldne umrl župnik č. g. Anton Rančigaj. Pogreb je bil v soboto ob 9. uri dopoldne. Naj v miru počiva!

Poslanec Ploj proti domačim vinogradnikom. Nejevolja proti dr. Ploju radi njegovega obstruiranja nagodbe se vedno bolj kaže

že med njegovimi volivci. V nagodbi je tudi določilo, da se na Ogrskem sprejme enak zakon proti pančanju vina kakor na Avstrijskem. Če se pogodba ne sprejme, se tudi ta postava na Ogrskem ne bo sprejela in na mejah bo zrastle vse polno fabrik, ki bodo utihotapile narejeno vino. S tem bodo posebno škodovale našim domačim vinom. Tako gospodarsko škodo dr. Ploj s par kronicami ne bo pokrnil. Ploj, Hribar, Roblek, Ježovnik z opozicijo nagodbi delajo le za Supila, ne pa za slovenske gospodarje!

Za učitelja veronauka na deški meščanski šoli v Mariboru je imenovan č. gosp. Ivan Markošek.

Cena živine je na Štajerskem, kakor se poroča graškim listom, za tretjino padla.

Štajerska župnija sv. Kungota je podeljena č. gosp. Matiju Eferlu, kaplanu pri sv. Marjeti nižje Ptuja.

Avstrijski katoliški shod na Dunaju in Slovenci. Zastopniki vseh avstrijskih narodov so prihili na cesarski Dunaj, da se skupno z živo besedo in medsebojnim posvetovanjem navdušijo za skupna vzore ter storijo jasne načrte za delo bližnje prihodnosti. Najbolj so seveda zastopani Nemci, na tisoče in tisoče jih je prišlo. Med zastopniki drugih narodov so se posebno odlikovali Slovenci, katerih je prišlo na Dunaj par sto. Naiveč jih je bilo s Kranjske. V imenu Slovencev je v slovenskem jeziku shod pozdravil prvi večer g. dr. Lampe iz Ljubljane. Izvajal je, da se katoliška slovenska organizacija drži načela, da je treba več delati kakor govoriti. Zato izvaja in vseh poljih društveno delovanje v praktičnem smislu ubogemu ljudstvu v pomoč. Posojilnice, gospodarska društva, splošno koristne naprave so delokrog, v katerem se kaže katoliška misel socialnih reform. In ljudstvo to delo razume in z veseljem sodeluje, tako da se misel krščanske dejanske vzajemnosti vedno lepše kaže v svojih uspehih. Na zborovanju za mladeniško organizacijo je govoril v imenu Slovenske krščansko-socialne zveze za Štajersko g. dr. Hohnjec, njen podpredsednik. Slavil je krepko razvito mladeniško gibanje na Slovenskem, kjer že imamo vse to v dejanju, kar si nemški mladeniči še le snujejo, omenjal navdušenost in požrtvovalnost za dobro stvar, ki se opaža pri naših organiziranih mladeničih. Shod je sklenil ustanoviti državno zvezo mladeničev, mladeniško (posredovalno) pisarno ter mladeniški list. Na velikem shodu mladeničev je zopet Slovenec dr. Krek iz Ljubljane imel slavnostni govor. Ta organizator in vodja krščansko demokratskega gibanja na Slovenskem je s svojo znano spretnostjo govoril o tem, kako mesto naj zavzema mladeniška organizacija v delavskem gibanju. Ta naj prinaša v vse socialno gibanje vedno plamteč ogenj upanja, poguma in duha požrtvovalnosti. V ponedeljek zvečer je v slavnostni dvorani ob velikanskem navdušenju govoril dr. Šusteršič, vodja Ljudske stranke na Kranjskem ter načelnik Slovenskega kluba, pri katerem so bili tudi naši poslanci Slov. kmečke zveze, o predmetu vera in javno življenje. Občinstvo je prirejalo burne ovacije govorniku za njegove iskrene, možate in neustrašene besede. Slovenci so imeli svoje zastopstvo tudi v predsedništvu katoliškega shoda v osebi g. državnega poslanca Povšeta iz Ljubljane, ki je kot podpredsednik tu in tam vodil zborovanja. Na katoliškem shodu na Dunaju se je posebno temeljito razpravljalo kmečko, zadružniško in delavsko vprašanje. Velik korak naprej se je storil v

mladeniški organizaciji ter skrbi za dobre časnike. Poseben sijaj temu shodu je dala udeležitev vseh avstrijskih škofov, ki so zdaj na Dunaju, slavnega župana dunajskega Karola Luegerja, deželnega maršala princa Lichtensteina ter dveh katoliških ministrov dr. Ebenhocha in dr. Gessmanna. — Slovenci so imeli sestanek v prostorih katoliškega društva »Straža«. Sem je prišlo tudi več poslancev, na čelu jim dr. Šusteršič s soprogo. V imenu »Slovenskega kluba« je pozdravil navzoče štajerski državni poslanec Rožkar. — Dnevi katoliškega shoda na Dunaju ostanejo vsem udeležencem v najprijetnejšem spominu.

Na Jesenicah sta se za župansko volitev združili obe slovenski stranki proti nemški tovarniški, ki hoče Jesenice ponemčiti. Prav tako!

— **Po novi vinski postavi**, ki stopi že 1. decembra t. l. v veljavo, mora imeti vsak, kdor v svrhu prodaje vino prideluje ali pa kdor z vinom trži, toraj tudi vsak vinogradnik, vinski trgovec in gostilničar, v prostorih, kjer vino prodaja ali kjer ga spravlja, torej v kletih, gostilniških sobah itd. na vidnem mestu nabit ponatis paragrafov 2. do 14. imenovane postavne. Ker je založništvo dunajskega strokovnega lista »Allg. Weinzeitung« (Hugo H. Hirschmann, Dunaj I., Schauflegergasse 6) izdalo prav trpežne in lične table, kjer so natisnjeni ti paragrafi v nemškem in drugih jezikih, nasvetoval mu je podpisani, da bi se priredila tudi slovenska izdaja. Temu je založništvo ustreglo in je izdalo table iz trdnega kartona po 80 vin. in ako se zglati vsaj 300 odjemalcev, izda tudi enako nemškim, table iz pločevine (pleha), ki so posebno pripravne za vlažne kleti, kjer se papir sčasoma pokvari. Ker daje tvrdka pri večji naročitvi primeren popust, priporočam vsem zainteresiranim, da si prej ko mogoče omislijo take table skupno, to je po županstvih, društvih itd. Do 28. t. m. sprejema tudi podpisani taka skupna naročila. Da se vinogradniki obvarujejo postavne kazni, jim priporočam, da table v svojih vinskih kletih pravočasno nabijejo. — B. Skalický, c. kr. vinarski nadzornik v Rudofovem.

V Cerknem pri Goriškem so pri občinskih volitvah v vseh razredih zmagali naši možje. Liberalci se niso upali nastopiti, ker so vedeli, da bi bil vsak poskus polastiti se občine sijajno odbit.

Rogaški okraj. Na prizadevanje državnega poslanca dr. Korošca je dobil rogaški okraj 14.000 kron podpore zaradi nesreče po različnih ujmah.

Cez deset milijonov kron znaša baje letošnji vinski pridelek na Kranjskem, kajti po Gombačevi cennitvi se je pridelalo vsega vina na Dolenjskem in Notranjskem okrog 240.000 do 250.000 hektolitrov (glasom statističnih podatkov celo 280.071 hektolitrov), torej več kakor sploh kedaj tudi pred trtnošno dobo. Ker se vinogradstvo pri nas vedno bolj širi, se tej panogi kaže še lepa bodočnost v gmotnem oziru. Glasom statističnih podatkov odpade: Na postojnsko glavarstvo 35.185 hl, na krško glavarstvo 66.735 hl, na novomeško glavarstvo 49.905 hl, na črnomaljsko glavarstvo 119.178 hl, na litijsko glavarstvo 8852 hl, na kočevsko glavarstvo 216 hl; skupaj 280.071 hektolitrov ali 500.126 vedar.

Strašen potres je porušil mesto Karatag na Ruskem. Hiše, zgrajene iz ilovice, so bile v trenutku razdežane in pokopale pod razvalinami 3000 do 4000 oseb. Tudi v okolici mesta

so porušena poslopja. Število vseh človeških žrtev znaša blizu deset tisoč.

Gospode dopisnike »Domoljuba« prosimo potrpljenja. Imamo jako mnogo gradiva v zalogi. Pri najboljši volji ne moremo vsem ustreči.

Vrhniški liberalci Jelovškove baže se tuudi zadnje volitve županske niso udeležili. Navzroči odborniki S. L. S. so jim zopet naložili globo 40 K. Se bodo že počasi naveličali obstrukcije.

Deželna bolnišnica brez razsvetljave. Pretekli četrtek okrog 5. ure se je v ljubljanski deželni bolnišnici pri stroju za električno razsvetljavo iz doslej nepojasnjenih vzrokov snelo jedno kolo iz svoje osi ter odletelo v stran s tako vehementno silo, da se je razdrobilo na nešteto koscev. Večji kos je priletel na kolo drugega stroja ter je bodbil precejšnji del. Zid je na mnogih krajih poškodovan, razbitih je nekaj šip in znaša vsa povzročena škoda par tisoč kron. K sreči se pri tem ni pripetila nobena druga večja nesreča. V bližini strojev se je nahajal slučajno samo kurjač Zgonc, kateremu je na vrat padel kos opeke in ga neznatno poškodoval. Ko bi bil priletel na njega kak del zdrobljenega kolesa, bil bi na mestu ostal mrtev. Bolnišnico so za največjo silo razsvetlili s svečami in bode preteklo več tednov, predno bodeta oba stroja zopet popolnoma popravljena. Mislilo se je začasno razsvetljavo zvezati z mestno elektrarno, a to bi bilo združeno s prevelikimi stroški in drugimi ovirami. Vsekakor bi pa tako velik zavod kakor je deželna bolnišnica, moral imeti rezervni stroj, da bi v slučaju kake poškodbe ne bilo treba toliko časa biti takorekoč brez razsvetljave.

Nezgodna na Rakovniku. V četrtek, dne 21. t. mes., se je pripetila na Rakovniku velika nezgoda. Podrl se je več metrov širok betonski zid in podsl delavce Josipa Pleškota, rojenega 1860 l. na Brezovici okraj Ljubljana, Jakoba Rodeta rojenega 1870 l. v Ihanu okraj Kamnik; Josipa Burgerja rojenega 1884. l. v Beljaku in Franceta Medvedšeka iz Velikega Stradona. Med podsutimi sta bila Pleško in Rode težko telesno poškodovana in so jih odpeljali z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Druga dva sta zadobila več lahkih telesnih poškodb. Takoj, ko se je izvedelo o nezgodi, je šla na lice mesta policijska komisija.

700letnica rojstva sv. Elizabete. V Požunu na Ogrskem so pred tednom jako slovesno praznovali 700letnico sv. Elizabete. Vse mesto je bilo na županov poziv v zastavah. Zvečer je bila razsvetljava. Cesarja je zastopal pri slavnostih nadvojvoda Friderik. Slavnosti so trajale celi teden. — Tudi v Avstriji so bile po raznih cerkvah na god sv. Elizabete velike slovesnosti. V Ljubljani je bil krasno ozaljšan oltar sv. Elizabete v frančiškanski cerkvi. Cel dan je prihajalo ljudstvo v cerker pripravljati se sv. Elizabeti. V cerkvi sta bila dva govora ta dan. Preteklo nedeljo so praznovali 700letnico v križanski cerkvi, kjer je tudi oltar sv. Elizabete, s slovenskim govorom, slovesnimi litanijami in slovesno sveto mašo.

Poljudna predavanja v Mariboru. Slovenska krščansko-socialna zveza bode začela s poljudnimi predavanji v Mariboru in se bodo ista vršila vsako nedeljo točno ob 9. uri dopoldne v društvenih prostorih Katoliškega delavskega društva v Mariboru, Flösserstrasse št. 4, to je blizu glavnega trga. Dne 1. decembra bo prvo predavanje. Predmet naznanimo prihodnjič. Kmetje in delavci, pridite!

Iz Solkana. Preč. monsignor Ivan E. Kolavčič je praznoval minolo nedeljo 25letnico svojega službovanja v Solkanu. Pri slovesni sveti maši je pridigal č. g. dr. Srebrnič — solkanski rojak — ki je v jednatih besedah

opisal župnikovo delovanje v vinogradu Gospodovem v teku 25 let. Starešinstvo je prišlo osebnostno častitljivo svojem dušnemu pastirju, ki je že dolgo vrsto let tudi starešina, pri tej priliki mu je gospod župan izročil v imenu županstva krasno pisano voščilo. Solkanske krščanske matere so mu podarile v spomin srebrni križ in krasen okvir, v katerem so bile pod tiskanim voščilom podpisane vse darovalke. Tudi dekleta niso zaostala; nabrale so mu dragocen šopek, ki so mu ga izročila štiri dekleta, pri izročitvi mu je vsaka deklamovala kratko voščilo. Preč. gospod župnik je bil do solz ginjen pri tem prizoru; in darove hoče hraniti v ljub spomin na svoje drage farane.

Liberalci in prisega. Iz Krna: Eden naših liberalcev je dejal, da je prisega lahka reč; naredi jo on lahko za dva krajcarja. To so liberalci!

Na smrklu, ki ga je nalezel od nekega konja v hlevu, je v Trstu v bolnišnici umrl 45letni kočijaž Rudjer Vitti, doma blizu Vidma. Slučaj te redke bolezni se v Trstu ni pojavil že 35 let. Bolezen povzročajo posebni bacili, ki se navadno lotijo konjev. Pojav bolezni pri Vittiju je bil akuten; nekaj dni mrzlica, potem pa oteklina na desnem licu, na levem boku in na kolenu na levi nogi.

Volitev župana v Trbovljah. Iz Trbovelj se nam piše: V navzočnosti okrajnega glavarja barona Müllerja iz Celja je bil v ponedeljek, dne 18. t. m., izvoljen županom namesto odstopivšega Ferd. Roša dosedanji podžupan in okrajni šolski nadzornik Gustav Vođušek. Nove volitve bodo dne 10. decembra tega leta. Vseh volivcev je 706. Za novi odbor je na kandidatni listi tudi socialnodemokratski tajnik Sitter. Kaj bodo rekli pazniki in kmetje k temu, ne vemo!

Liberalen list za Korošce. »Korošec« prične tekoči teden izhajati v Kranju. V listu bo baje »reševal« Korošce dr. Oblak, ki je svoje nazore o reševanju slovenske narodnosti pokazal lani, ko je ob protestu celovških Slovencev šel na — »Schulvereinski« ples ter je onim, ki so ga radi tega grajali, dejal, da ne razumejo časa in da nimajo dovolj obzora. Ta s kranjsko liberalno frakcijo politiko pobarvani »Korošec« bo torej precej oblačen. Koroški Slovenci bodo stopali preko šulferajnskih oblakov dalje na svoje narodno in socialno delo! Korošci, vrzite ta liberalni list — v peč, kamor spada.

Novo postajo napravi Južna železnica med sedanjima postajama Pliberk in Prevalje. Nova postaja nosi ime Homburg in leži na ravnini med dvema predoroma Južne železnice na Homburgu. Nova postaja je velike važnosti, da se morejo izogibati tovorni vlaki, v kratkem se otvori baje tudi za osobni promet.

Soc. demokratije in kmetje. Le ob času raznih volitev se socialisti hlinijo kmetu, da bi jim dal svoj glas. Sicer pa nima kmet hujšega nasprotnika nego je soc. demokracija. Njihov časopis saški delavski list je pisal: Najhujši boj napovedujemo ne samo veleposstvu, temuč tudi malemu kmetu! Dunajski socialistični državni poslanec dr. Ellenbogen je na nekem shodu izjavil: »Soc. demokracija nima naloge, da brani kmečki stan in njegovo lastnino, njena skrb mora biti, da kmečki stan prej ko prej propade.« In na strankarskem shodu v Lincu je rekel rudečkar Filcer: »Se-le ko bo kmet uničen moral zapustiti svojo grudo, bo mogla izvršiti soc. demokracija svoje načrte.« — Take so izjave voditeljev socialistične stranke. Kako bi se mogel najti še kak kmet, da bi pristopil tej stranki, ali jo na kakeršenkoli način podpiral! — Delavci v Zagorju, Trbovljah, Jesenicah, Idriji vsi ste vendar kmečki sinovi, kako morate pripadati

stranki, ki si je zapisala na zastavo geslo: Uničenje kmečkega stanu.

Konec leta se vedno bolj bliža. Kmalu bo treba obnoviti naročnino za »Domoljuba«. Pričnite že sedaj z agitacijo za naš list. Število naročnikov naj se pa dvigne. Vsaka slovenska hiša bode naročnica našega lista, ki služi izključno le koristi slovenskega ljudstva, osobito kmečkega stanu.

Umrla je v Ljubljani v ponedeljek gđ. Ivanka Šusteršič, sestra ameriškega gospoda župnika in hčerka g. posestnice in gostilničarke na šentpeterski cesti. Bolehala je za jetiko. Bila je par let v Ameriki pri gospodu bratu, nekaj časa tudi v samostanu frančiškank, a je morala radi bolezni iti iz samostana. Pokoj njeni duši!

Gorenjske novice.

Iz kranjskega okraja.

g V Šmartnem pri Kranju je priredilo izobraževalno društvo zadnje nedeljo predstavo: sv. Neža. Igra je prav dobro izpala, vse igravke so izvrstno pogodile svoje vloge. Ponavljala se prihodnje nedeljo. Želeti je, da nam naša dekleta prirede kmalu kako podobno predstavo.

g Hranilnica n posojilnica v Šmartnu lepo napreduje. Doselej ima prometa že nad 380 tisoč, torej je upati, da bo imela v drugem letu svojega obstanka nad 400 tisoč prometa.

g Sitarica in žimarska zadruga v Strazišču se dobro razvija. Sedaj šteje že prav lepo število članov in upati je, da jih pristopi še več, kajti le z združenimi močmi si bodo pomogli sitarji do lepše bodočnosti. Gledati je na skupno korist, ne na korist posameznega človeka. Kadar se bodo ljudje tega zavedali, potem ne bo več mogoče nekaterih odvrčevati od zadruge z raznimi darili in prigovarjanjem, češ, za sitarje je boljše, da jim je več vrat odprtih. Pač boljše je to, toda ne za sitarje, temveč za nekatere druge.

Iz Št. Vida nad Ljubljano.

g Iz telovadnega odseka. Navdušeni mladenci ne mirujejo. Preteklo nedeljo so priredili prav dobro obiskano veselico s tamburanjem, klovrom in igro. Tamburaši napredujejo izvrstno, lahko so ponosni na svoja izvajanja. Le krepko naprej! Naraščaju tamburaškemu pa bode ta nastop v spodbudo in dokaz, kaj se da napraviti s pridnostjo in vajo. Predsednik odseka je govoril, kakšna bode in kakšna ne sme biti samostojnost mladeniča. Nato se je predstavljala igra »Ogljar«. Igralci zaslužijo vso pohvalo. Vloge so bile prav priredno razdeljene.

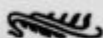
g I. redni občni zbor telovadnega odseka Blaž Potočnikove čitalnice se bo vršil v nedeljo, dne 1. decembra popoldne ob 3. uri v telovadnici. Odbor mora dati račun od svojega liševanja. Odsek je pričel delovati decembra meseca lanskega leta. Na sporedu tega občnega zbora je tudi javno predavanje. Govoril bo g. Si. Ravnikar iz Ljubljane. Za tem bodo podali svoja poročila: predsednik telovadnega odseka, načelnik telovadcev, tajnik, blagajnik in nadzornik. Potem bo volitev novega odbora za eno leto. K temu občnemu zboru vabimo v prvi vrsti vse dobromisleče mladeniče, katerim je pri srcu delo, poštenost in prava izobrazba in kateri imajo v sebi toliko poguma in samostojnosti, da se ne dajo oplahiti od surovega zmerjanja in zaničevanja takih, katerim smrdi pošteno krščansko življenje, vabimo vse stariše in mojstre, da se

z njimi skupno posvetujemo, kako mladeniče odvajati od slabe družine in takega življenja, ki nas mora navdajati s strahom za bodočnost. Vabimo sploh vse prijatelje mladeničkega gibanja in tudi one, ki očitajo, da se v mladeniškem odseku goji samo politika; naj pridejo, da se bodo prepričali, kakšna politika je v mladeniški organizaciji.

Po občnem zboru bo nastop vaditeljskega zbora in seja zvezinega odbora.

Iz raznih krajev Gorenjske.

Iz Ihana. V nedeljo popoldne 17. t. m. po nauku je v našem društvu kaj podučno in praktično predaval o kmetijstvu vrli gospod V. Ravnikar iz Ljubljane. Pristrana zahvala prijaznemu gospodu. Udeležba pa ni bila povoljna. Kaj je vzrok temu? Zaspanost in nebriznost — ali pa morebiti tudi alkohol kakor je nekdo povdarjal. G. predavatelj nam je obljubil, da še pride, prav veseli bodemo in hvaležni, pa prosimo, naj se jih do tja mnogo vzdrami, ustane, ojuhači in pride.

Dolenjske novice.

Iz litijskega okraja.

d Šmartno pri Litiji. Popravljamo liberalne laži. Neko liberalce ali bolj gotovo kaka tukajšnja liberalka je pod izmišljenim imenom pisala »Slovincu« o naši farni cerkvi, da se bo prihodnje pomlad slikala, da bomo delali štiri nove altarje itd.; o orgljah pa pravi, da bodo postavljene šele leta 1909 in stale 4000 goldinarjev ter imela dva manuala (to je glavca, ki je to pisal-a; gotovo ima na glavi konjske lase). Ta dopis je imel namen samo škodovati, dobri stvari, kajti gospod dekan je na prižnici naznanil, da so orglje že v delu in bodo zapele Veliki Šmaren 1908 leta in stanje 12.400 kron, — zdaj bodo pa ljudje mislili, da jih ne bo še leta 1908 in stale samo 8000 kron — torej je 4000 kron — kje? Kdor pozna Šmartno in njegovo zgodovino, bo že vedel, kaj se to pravi. Zato resnici na ljubo to povemo: Orglje izdeluje gospod Brandl v Mariboru za 12. 400 kron in bodo veličastne, kakor se spodobi tako — veličastni cerkvi. Zapele bodo — če Bog da — o V. Šmarnu l. 1908. — Na slikanje sedaj še ni misliti, ker ni denarnih sredstev; še prej se mora postaviti primeren križev pot. A vse se bo polagoma izvršilo, ker ljudstvo — vkljub tolikim hujskačem — rado daje za čast božjo in lepoto šmartinske fare. — Liberalci naj pa raje poskrbe, da se na glavnem trgu pred cerkvijo sedaj ne bo naredilo veliko ledeno drsališče, kjer se bo nastavljala med deseto mašo svojim čestilcem dična naša Krišpina, ki letos obhaja 50letnico, odkar je na tej revni zemlji.

d Prežganje. Nekaterim bravcem lista »Slov. Narod« v litijskem okraju ni bilo všeč, da smo prevzvišenega knezoškofa sprejeli slovesno in z gromovitim streljanjem. Zato se v tam listu po liberalno kregajo. Nam Prežganjem je toliko mar za pisavo tega lista, kakor za pisavo kakega zamorskega lista v Južni Afriki. Ako bi dotična liberalna butica bila zraven, ko smo škofa sprejemali, ne bi bil videl le starih babnic in otrok, ampak tudi izvanredno število mož in fantov. Laž je tudi, da je litijsko glavarstvo streljanje prepovedalo, ker nobeden zato prosil ni. Slišali smo, da so liberalni Šmarčani, med njimi lepa »Krišpina« streljali na čast liberalni zmagi ljubljanskega župana; litijsko glavarstvo je po orožnikih izvedelo za streljavce, vendar jih do danes ni kaznovalo, mi mislimo zato, ker

so liberalci. Če pa smejo liberalci nekaznovano streljati zakaj bi mi »klerikalci« ne pozdravili s streljanjem svojega škofa?

Prežganje. Mi Prežganji nismo zadnji. Hrvatski in italijanski listi v Primorju in v Dalmaciji so pred kratkim kot zanesljivo novice poročali, da bo v kratkem imenovan za dalmatinskega cesarskega namestnika dr. A. Mahkovec, podravnatelj državne policije v Trstu, brat tukajšnjega posestnika v Reki 17. Matije Mahkovec. Ako bo res, mu rojaki čestitajo.

d Janče. Zadnji čas so nekateri možje in fantje, pa tudi žene čisto podivjali. Našega zelo priljubljenega in neumorno delavnega župnika hočejo na vsak način stran spraviti. Vse so že brezuspešno poskušali, sedaj so se še celo k sodnji zatekli; za vsako pridigo jih tožijo, češ da na nje citra, dva ali trije prisežejo in gospod župnik je obsojen. Pred kratkim jih je bilo 40 na sodnji v Litiji, pa vsak drugače priseže, tako da bodo vsi notri prišli, kateri proti njim prisegajo. V Litiji se jim ljudje smejejo, češ, kaj ste Jančarji taki divjaki. Žalostno je to, za poštene farane. O tem bomo še govorili, ko vidimo, kako bo sodnik sodil.

Iz raznih krajev Dolenjske.

d V Fari pri Kostelu je bila volitev dne 4. kimovca in ta volitev ni bila veljavna, tedaj so jo preložili do meseca grudna, a v tem času so možje po svetu, eni krošnjariji, drugi tesači in prodajalci kovanja. Zato bodo pa morale žene voliti. Radovedni smo, kako bo izpadla ta volitev.

d Struške novice. Velikansko povodenj smo imeli pretekli mesec pri nas, da niti najstarejši ljudje ne pomnijo take, ljudje so se s plavi vozili od hiše do hiše. Voda je vdrla v hleve ter nastopila po kletih in tudi v hiše je prišla. Napravila nam je mnogo škode zlasti na krompirju, kajti kjer je prišel pod vodo je ves segnil, tako je prišlo več ljudi ob ves svoj pridelek. — Zažgal je štiriletni deček svojemu gospodarju kozolec z žveplenkami, ker je bilo ravno ob času velike povodnji niso mogli ljudje priti lahko zraven, a se je vendar posrečilo ogenj omejiti samo na dve poslopji, k sreči sta oba gospodarja zavarovana. — Umrila je Marija Pogorelec; kot gospodinja in mati je bila jako radodarna in dobra do uho-gih Sveti ji večna luč!

Besnica pri Javoru. Zadnje deževje in povodnji so našo cesto v zelo slab stan pripravili, tako da je skoraj nemogoče se po njej voziti. Sedaj je nekoliko popravljeno, vendar premalo; saj tudi mi cestne doklade plačujemo, pa kakšne so okrajne ceste v bližini Ljubljane in kakšna je naša. Naj pride gospod cestni načelnik katerikrat tudi sedaj našo cesto pogledat in naj za njo tudi kaj stori

Javor pod Ljubljano. Dne 17. nov. je bila naša nova župna cerkev po gospodu dekanu iz Šmarja Mihaelu Trček blagoslovljena in za službo božjo odmenjena. Drugo leto ko bodo oltarji gotovi in še druga notranja oprava bo posvečena. Vesel je bil ta dan za vso faro, posebno še za gospoda župnega upravitelja kot načelnika stavbnega odbora. Koliko truda, dela, sitnosti, skrbi tlake in denarja je bilo treba, predno se je postavila krasna cerkev posvečena sv. Ani. G. dekan je v govoru pohvalno omenjal, koliko so žrtvovali javorski farani, koliko še posebno njihov duhovni pastir. Bog čuvaj novo cerkev in njena zavetnica sv. Ana še stoletja v duhovno korist vsme faranom.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

n Liberalne fimance. Bližajo se deželnozbornske volitve in našim liberalcem še sedaj šumi po ušesih uničujoča obsodba, s katero jih je obsodilo vrlo vipavsko ljudstvo pri deželnozbornskih volitvah, ker so samo bogateli od ljudskih žuljev, storili pa zanj ne le da niso nič, ampak z vsemi močmi so ovirali in podirali delo S. L. S. za ljudstvo. Sedaj se sveti tudi v njihovi liberalni glavi, da na njih sladke besede in prazne obljube pred volitvami ne da nihče več nič, zato so pa zdaj, ko jim gre voda v grlo, začeli — »delati«; toda kako? Ustanovili so »Vinarsko zadrugo«, katere pravila so že potrjena. Za načelnika so si izbrali kmetja vseh kmetov in velikega primejdušeca C. Majarja iz Lož. Učitelj Franc Marin je pa generalni agent novega društva in hodi od vasi do vasi, da pridobi udov za zadrugo. Zoper vse to bi mi ne imeli nič, celo veseli bi bili tega pojava, da se je liberalcec že vendar enkrat prebudil iz spanja in začel hoditi po stopinjah po katerih hodi »S. L. S.«. Vsa povest liberalizma priča, da liberalcec kmetu še nikoli ni pomagal. Saj je imel v roki oblast, da bi bil lahko pomagal, in res je pomagal na noge, pa ne kmetu, ampak sebi. Odebelil se je v teku let, sebi je sezidal hiše in si nabral kapitalov, kmet je pa pri tem vedno bolj lezel v bedo in revščino. Pa saj ni čuda: Volk sit in debel, ovca pa cela, to ne gre skupaj. In kar je delal volk v mladosti, to bo delal tudi v starosti. Gorje ti, kmet, ako mu boš verjel, ko prihaja k tebi z ovčjo krinko in ti prisega in se pridruša, da je postal pohlevna ovca in da so mu izpadli požrešni zobje. Glavni namen vipavskih liberalcev je: uničiti vipavsko kmetijsko društvo in sicer ne zato, ker morda ne dela za ljudstvo, pač pa zato, ker je v rokah »S. L. S.« in si tako zopet pridobi zaigrano moč in veljavo v dolini. Kdor pa to dela, je podel človek, je razdiravec, ne pa zidar, kajti vi vsi veste, koliko je že to društvo do sedaj koristilo vipavskemu kmetijskemu ljudstvu. Pripravilo je vipavsko vino zopet do prave veljave, ki so mu jo bili vzeli liberalni petijotarji; in že marsikateri revež je svoje grozdje prodal za pošteno ceno, kajti liberalci so nameravali vse kaj drugega; zdaj pa zavijajo oči in pravijo, da bodo kmetu pomagali, pa se jim ne gre za kmeta, samo sebe bi radi zopet postavili nazaj na majajoče se liberalni stolček. Kakor hitro bodo zopet trdni na stolčku, zapeli bodo prav precej svoje liberalne knofe in gledali zopet na vas še z večje višine, kot gleda Triglav na kranjsko deželo. Dokaz, da liberalci s svojim »delom« za ljudstvo v resnici hočejo edino le uničiti naše kmetijsko društvo in naše delo za ljudstvo je, ker se kar enostavno lažejo zoper naše društvo in ga kar najpoglednejše obrekujejo, da bi mu s tem vzeli ugled in zaupanje vanj pri ljudstvu. Kdor se pa ljudstvu laže, ta gotovo ni njegov prijatelj. Nedavno je učitelj Mrcina mešetaril za svojo zadrugo po Ložah in drugod po vaseh. Pri tem je trdil javno velikansko neresnico, da je vsak od našega društva porok za izgubo pri društvu in vsem svojim premoženjem. Ko bi torej imenovano društvo po goljufiji voditeljev prišlo na boben, da pride potem ubogi kmet ob hišo in polje in postane berač, ker bi mu prodali vse, da se pokrije izguba. Za novo (liberalno) društvo pa da je plačati le 50 K pristopnine in še petkrat po 50 K v slučju, da pride katastrofa, katere se pa ni bati. Dalje je učitelj (!) Mrcina slepil ljudstvo tudi s tem, da je smelo in javno trdil, da naše dru-

štvo ne polaga nikakih letnih računov, da tudi nikomur ne pokaže združnih knjig, zakaj ne, mora že vedeti. Tako je pravil slovit Mrcina na javnem prostoru, dasi ve, da sloni naše društvo na omejenem poroštvo in da ima že zdatni rezervni fond in krasen vinograd. Tako je govoril Mrcina, dasi ve, ali bi vsaj lahko vedel, da se polagajo vsako leto računi in se razdele med ude. Mrcina, dasi učitelj in rezervni častnik, je torej vedoma lagal in obrekoval in to ne prvčič; spominjamo samo na afero z gospodom Rihardom Ferjančič, županom na Gočah, katerega je kar enostavno obdolžil, da odganja vinske kupce od Goč. In ta mož je učitelj — je častnik! Zares, lep učitelj in še lepši častnik! Ni čuda torej, da se že pogovarjajo stariši, da bodo začeli štrajkati in da ne bodo več pošiljali svojih otrok takemu odgojitelju. Tako delajo liberalci za ljudstvo; z lažjo in obrekovanjem. Mesto da bi bili veseli, da sploh kdo dela za ljudstvo, pa mečejo polena pod noge onim, ki delajo. Svaka sila do vremena. Na tebi je zdaj, ljudstvo slovensko; Ali si daš zopet obesiti pijavke na prsi ali pa vzravnaš svoj tilnik in zakličeš: Proč, liberalni agent, od mene! S teboj ne občujem drugače nego na sto korakov!

n Kako gre to skupaj? Na Gradišču pri Vipavi je bil legar in c. kr. okrajno glavarstvo je prepovedalo semenj v Vipavi na dan 28. oktobra. V Ložah pri Vipavi je bil legar, župan Karol Majar pa je dovolil javen ples???

n Na Colu je bilo dne 4. novembra celodnevno češčenje; obhajanih je bilo na ta dan nad 300. Gotovo lep pojav ljudskega gibanja. Priporočamo ga v posnemanje.

n V Vrhpolju bodo kupili nove orglje. Čast vrlim Vrhpoljcem!

n Naše vino je izborna kaplja, sveti Martin je to pokazal. Zato pa, kupci, le brž k nam na Vipavsko! Sam dunajski župan dr. Lueger ga je zase naročil iz Vipavskega, pa tudi drugi kupci so ga že izpeljali od nas na stotine hektolitrov. Zato pa hitite, da ga ne zmanjka. Svoji k svojim! Kranjec h Kranjcu!

v Posnemanja vredno. Da je prišel vinski zakon v obravnavo, da je bil sklenjen in potrjen, ima največ zaslug gospod župnik Kristijan Schrott iz Tramina na Tirolskem. Vipavci že čutimo dobroto te postave in smo veseli, pa tudi prodajalci sladkorja in špirita občutijo to postavo, pa niso veseli. Vsi pošteni Vipavci pa smo lahko hvaležni gospodu Schrottu, ki se je toliko trudil, da je prišla v veljavo postava, ki bo zavila vrat zlobnim petiotarjem in pripomogla do veljave pošteni vinski kaplji. Občinski odbor na Gočah je prvi pokazal svojo hvaležnost, ker je na predlog gospoda Franca Habeta izrekel pismo zahvalo gospodu župniku Schrottu za njegov blagonsni trud. Naj bi enako storili tudi drugi odbori in gotovo tudi bodo, ako niso petiotizirani. Na noge torej, gospod Carl! S tem boste pokazali, da ste v resnici vneti za ljudski blagor.

Carl Majar je zopet župan v Ložah pri Vipavi. Vse je kazalo, da bo padel, tudi možje odborniki so bili za to. Pa jih je sklical prejšnji dan pred volitvijo gospod Carl skupaj in jim rekel: »Jaz moram biti še župan, če ne, je naša šola v nevarnosti!« In možje-odborniki so se prestrašili in zopet volili gospoda Carla in tako je loška občina zopet v presrečnem položaju, da ima med vsemi vipavskimi občinami najbolj zaspanega župana. No, če je vam prav, je nam tudi, saj mi nismo iz vaše »fare«. Živela naprednost! Povsod se dani, samo Ložani hočejo še vedno biti pod srednjeveško graščinsko »gaižlo«.

v Občinske volitve na Slapu. Čudna, prečudna je njihova zgodovina. Sedanji odbor je na krmilo že pet let (!). Imeli smo sicer že letos enkrat volitve in sicer dne 30. januarja.

V tretjem razredu je zmagala sijajno »S. L. S.« Pa tudi v drugem razredu bi bila zmagala, ko bi se bilo delalo po pravici — in drugega mi nočemo kot pravico. — zajamčeno nam po paragrafi občinskega reda, potrjenega od cesarja. Toda pri slapenski vol. komisiji ne velja ne Dunaj, ne Ljubljana, ne Postojna nič. Na Slapu imamo samo en paragraf in ta paragraf je stari in nadušljivi Gašper. On je edini paragraf volivne komisije, župan Lojze je pa zato v komisiji, da vprašuje ta »živi« paragraf. »Kako bo, kompare, ali bo volil?« In če je volivec »klerikalec«, je odgovor »živega« parafrasa: »Nič!« Če je pa volivec liberalc, je pa odgovor parafrasa: »Kaj pa, saj je vse v redu!« In liberalc voli, naj tudi že počiva magari na pokopališču. Tako so delali dne 30. januarja. Ljudstvo je bilo ogorčeno in je klicalo komisiji v obraz: »Sleparji ste, goljufi ste!« Pa ni nihče tožil. Pri-tožili smo se zoper volitve I. in II. razreda in bila je razveljavljena! Dne 21. novembra bi bile imele biti nove volitve za I. in II. razred. Toda c. kr. okrajno glavarstvo jih je prepovedalo, ker so bile nezadostno razglašene (torej niti volitev ne znajo razglašati, pa hočejo vladati občino!) C. kr. okrajno glavarstvo je prepovedalo volitev dne 15. novembra t. l. štev. 22.294, toda kaj menite, da je županstvo razglasilo to prepoved? Ne. Še zjutraj na dan volitve 21. novembra je visel razglas na občinski hiši, da bodo danes volitve. Šele ko je c. kr. okrajno glavarstvo v drugič telegrafično prepovedalo volitve, je županstvo objavilo to prepoved. Ljudstvo je bilo skrajno ogorčeno. Pustili so delo, da bi šli volit, pa jih županstvo tako vodi za nos. Da bi se tako delalo z davkoplačevalci, proti temu najodločnejše protestiramo in vprašamo: Kaj res ni nobene oblasti več na svetu, ki bi pristigla tem ljudem njih ohole peroti? Zato pa prosimo naj slavno c. kr. okrajno glavarstvo ukrene, da se prav precej vrše nove volitve in skrbi za to, da bo pri njih vladala pravica, da bomo volili po cesarskih in ne po slapenskih paragrafi. Vi pa, možje, stojte trdno za pravico in resnico. Ne dajte se premotiti od njih, ki postajajo sedaj zopet tako sladki in medeni in vam obetajo zlate gore, če jih boste volili. Bodite možje, kar ste rekli dne 30. januarja, to recite še sedaj in ne volite onih, katere ste dne 30. januarja tako ogorčeni obsodili. Možje ki vam jih priporoča naša stranka, so vrli in pošteni, da bodo z lahkoto vodili občinsko ladjó (niti liberalci jim ne morajo očitati nesposobnosti). Naravnost na glavo pa bi padli, ko bi volili tako, kakor je volila in še hoče voliti »inteligenca« prvega razreda. Eksclenca Puncuh, nadržitelj v Vrhpolju, je volil starega Gašperja, ki ne more več drugega kot da kašlja za ognjiščem in niti v cerkev več ne more, kako naj tak hodi k občinskim sejam? Saj ne more več. In inteligenca Ivan Mrcina, ki uči brati in pisati otroke na Slapu, je volil v I. razredu moža, ki ne zna ne brati, ne pisati . . . in to v 20. stoletju. Mi pa ne bomo delali tako, kaj ne, da ne, možje? Starost in onemoglost v penziji, na krmilo pa naj pride mladost in zmoglost. To je pravi napredek in za ta napredek stojmo vsi trdno kot skala in kot en mož. Da, bodimo možje vsi! Kar smo rekli to smo rekli in ne bomo oporekli nikdar. Beseda dana, vez velja. Če to storimo, zasije kmalu zlato solnce svobode tudi na Slapu in strlt bo za vselej težki liberalni jarem. In v to pomozi Bog!

v Veselica izobraževalnega društva na Slapu dne 17. novembra se je obnesla vrlo dobro. Napredek je bil splošen: v igri in petju, v ženskih in možkih ulogah, zlasti gospod Curk je ulogo žida Shiloka moistrsko pogodil. Obširna dvorana je bila »nabita« in za toliko udeležbo očitno premajhna. Sosedna

bratska društva so bila na veselici častno zastopana. Precejšen dobiček je namenjen za zastavo izobraževalnega društva, ki obeta biti jako lepa in dragocena. Po veselici je rekel nekdo: »Na Slapu se dani, Slap ustaja!« Mi pa rečemo: »Na Slapu je že svetlo, Slap je že ustal!«

n Prihodnje predavanje priredi izobraževalno društvo dne 1. decembra, t. j. prvo adventno nedeljo. Tudi to pot bo nastopil tuj gospod. K obilni udeležbi vabi odbor.

n Vipavska železnica. Bralo se je že, kako se potniki pritožujejo, ker ta železnica nima nobene zveze z bohinjko proti Jesenicam. Radi tega bi bilo treba, da se zganejo občine ter prosijo, da se tudi v tem ugodi občinstvu, posebno zvečer, ko odide vipavski vlak samo 11 minut pred bohinjskim in tako morajo čakati potniki do prihodnjega dne, če se hočejo odpeljati proti Ajdovščini. Ali bi ne kazalo, da bi vipavski vlaki vozili samo do Prvačine in se napravila mesto postaje mala postojanka v Št Petru na bohinjki železnici?

Od Pivke.

n Ustrelil je po nesreči dne 16. novembra na lovu nad vasjo Narin gospod Karol Spiegel, natakav v restavraciji v Št. Petru, gosp. Josipa Mankoč, lesnega trgovca iz Št. Petra. Bil je mrtev tekom četrte ure. Prenesli so ga v mrtvašnico v Šmihel ob Nadanjem selu. Pokojni je bil strasten lovec in na lovu ga je našla tudi smrt.

n »Domoljub« ne odgovarja več »Notranjcu«. Prav ima. Sedaj je že »Notranjec« sam začel popravljati novice iz Št. Petra. Se pozna, kako zanesljivega dopisnika ima od nas. Opominjali smo ga že parkrat, pa ni hotel ubogati.

n Neki moder napreden mož je rekel, da naj bi bile gostilne zaprte ob 11. uri samo za razgrajače. Pametnim naj se dovoli biti v gostilni tudi čez uro. — Posebno modra pa ta vseno ni bila, zakaj tudi pametni ga imajo do enajstih ne samo dosti, ampak tudi malo preveč!

n V Slavini so bile občinske volitve. Kako so izpadle, kar nič ne zvemo. Menda so »zglihali« in podaljšali kuratelo Orehovcev čez faro Slavino zopet za tri leta. Kaj pa tista sumljiva oseba v Port Arturiu? Na čigave stroške pa se je baje nahajala tam, ali pa se še nahaja? Pa saj ne na občinske? Bo treba pri računu pogledati točko — o občinskih bikih.

n Sv. Vid nad Cerknico. »Kmečka zveza« za sodni okraj Cerknica je tudi tukaj priredila svoj shod. Vršil se je v nedeljo, dne 10. novembra. Udeležencev je bilo do 200. Shodu je predsedoval domači gospod župnik Franc Pavlin. Gospod Anton Lavrenčič je razložil pravila ter pojasnil namen »Kmečke zveze«: načelnik Jakob Marolt je pojasnil potrebo organizacije kmetskega ljudstva, ter g. Jernej Hiti koristil, ki bi se potom »Kmečke zveze« dosegle. Da so poslušalci razumeli pomen in korist, so pokazali že s tem, da je takoj na shodu pristopilo 60 udov. »Kmečka zveza« je lahko ponosna na Vidovce in jih bo tudi podpirala v vseh ozirih ter sme opravičeno reči: Cerkniška okolica naj posnema Vidovce, potem je mogoče v našem kraju olajšati kmečko breme!

Iz Starega trga pri Ložu.

n V duhu »proste šole«. Na starotrški četverorazrednici je šolski vodja znani gospod Jakob Zebre. Ta človek je najbolj nesrečen takrat, kadar nima s kom kakega preklanja. Da se preveč ne dolgočasi, zato skrbi sam. Mož vedno stika in išče, dokler ne najde — blamaže in zamere. Če mu pa kdo malo natančneje preišče obisti, je pa ogenj v strehi.

Ko je g. Žebre prevzel nadučiteljsko mesto, je slovesno obljubljal, da se ne bo več vmešaval v politiko, temveč njegovo delo bo le: šola in zopet le šola. Obliuba je šla po vodi, Žebre je ostal Žebre. Lep dokaz zato nam je podal g. nadučitelj sam v najnovejšem času. — Novi šolski in učni red z dne 29. septembra 1905 govori v § 78., da je šolskim otrokom prepovedano biti udje društvenih in nositi znamenja katerekoli vrste. Očividno govori paragraf o društvenih znamenjih. Gosp. Žebre je imel v svojem življenju že mnogo opraviti s paragrafi, pa vendar omenjenega paragrafa ni razumel ali ga pa ni hotel prav razumeti. Kajti nekega dne se raznese po šolskih otrocih glas, da jim je g. nadučitelj prepovedal nositi poleg društvenih znamenj tudi — križce in svetinje. Znan nam je slučaj, ko ste dve deklici vsled ostre prepovedi prijkale domov. Starišev se je polastila nejevolja, otroci se niso več upali nositi svetinje vrhu obleke. Ko so se od pristojne strani pričela poizvedovanja, in je krajni šolski svet glede te stvari stavil g. nadučitelja na odgovor, je slednji trdil, da nikdar ni prepovedal nositi otrokom nabožnih znamenj. Isto izjavo je ponovil nato v šoli pri otrocih. Nastane vprašanje: komu naj verjamejmo ali g. nadučitelju ali šolskim otrokom? Povemo naravnost: Skoro raje otrokom, kakor pa g. Žebretu! Razlogov zato imamo polno, ki nas potrjujejo do dela v tej veri. Med društvi so g. nadučitelju prav posebno pri srcu Marijine družbe, pred katerimi nad vse zvesto svari šolske otroke. No, gosp. šolski vodja, kar lepo mirni bodite! Marijine družbe imajo tudi svoja pravila, po katerih sprejemajo ude šele v gotovi starosti, tako, da se ni treba radi te »klerikalne« nevarnosti vznemirjati. Sicer pa vam svetujemo, da preučite zakon o društvenem pravu z dne 15. novembra 1867, da boste znali, kaj je v smislu omenjenega zakona društvo. Oglejte si pred vsem ukaz ministrstva za notranje stvari z dne 10. aprila 1868, št. 1307, da boste vedeli soditi, so li Marijine družbe društvo ali ne. Vemo, da bo zašumelo med liberalnimi tovariši g. nadučitelja, da se neopravičeno krade ugled učiteljem. Kratko malo ne! Gg. učitelji naj vzgajajo deco krščansko-nravno, kakor zahtevajo postava in stariši, pa bo dobro! Učitelj pa, ki hočejo v duhu »proste šole« zamemiti v srcu otrokovem misel na Boga, naše ljudstvo ne bo trpelo. Zaklicalo bo, kakor je zaklical dr. Kaspar Schwarz na shodu katoliškega šolskega društva na Dunaju 15. novembra lanskega leta: »Naša potrpežljivost je nepreklicno pri kraju.« Kdor seje veter, bo žel vihar!

n Predavanje smo imeli v izobraževalnem društvu dne 17. novembra. Predaval je č. g. Jernej Pavlin, kaplan v Cerknici »o socialno-demokratski prihodnji državi in veri«. V eno uro trajajočem govoru podal je v poljudni obliki vse sanjarski načrt socialistov. Poslušavci, ki so bili prav častno zastopani, so z zanimanjem sledili izvajanjem g. predavatelja izražajoč h koncu željo, naj bi gospod kaplan še kaj kmalu prihitel v starotrško ljudsko izobraževališče.

Zahvala. Naš rojak in velik dobrotnik naše domače cerkvice sv. Ane g. Franc Mole, pekovski mojster na Karlovski cesti v Ljubljani, je daroval za novi oltarni nastavek naše podružnice 60 K ter med svojimi prijatelji v ta namen nabral 10 K. Bog povrni blagemu dobrotniku in drugim darovalcem! — Predstojništvo podružnice sv. Ane v Zažerju pri Podlipi, dne 10. novembra 1907. Ant. Jemec.

Idrijske novice.

i Višje doklade. Doklade nam hočejo povišati občinski možje, kakor kaže razpoloženi proračun za leto 1908. Seveda so v sili radi

ogromnih stroškov, ki nas stane naša mestna realka. 75 odstotkov na 130 odstotkov na občinskih dokladah poskočiti, to niso mačkine solze! Kdo bo pa plačal pravzaprav te doklade? Menimo, da le tisti, ki od rok v usta živi; po domače rečeno, revno delavsko ljudstvo. Upajmo, da deželna vlada tolikega povišanja občinskih doklad ne bo dovolila, ker bi sicer vsled istih cene živlom zdatno poskočile in bi bila v Idriji še večja draginja, nego je že sedaj.

i Molčé kot grob. Kdo molči? Ljudski prijatelj Tonček Kristan molči v svojem »Nareju« in tudi Julče ne črhne besedice v »Narodu« o povišanju občinskih doklad. Zakaj molčita oba? Zato, ker sta oba pomagala kuhati ta močnik, katerega naj delavsko ljudstvo sedaj poje. To ni lepo, da se prijatelj ljudstva ne potegne za ljudstvo! Tonček, kje si? Ali si se skrili pred javnostjo? Iz »Naše Moči« in »Slovenca« na javnih shodih prebirati članke, kateri so ti neljubi ter farbat ž njimi svoje poslušalce, to je lahko! Ali pomagati ljudstvu, to je pa težje, kaj ne da, Tonček! Sam sebi si že pomaga človek na ta ali drugi način, iti mora naprej, tako ali tako!

i Ljudska bralnica. Kristan bi imel rad javno bralnico in zato pravijo, da so postavili v občinski proračun svoto 20.000 kron. Saperlot smo bogati pri naših mestnih dolgovih! Za danes drugih besedij ne bomo rabili pri tej točki! Samo to rečemo, popreje naj se mestni dolgovi znižajo s poplačilom, potem naj se šele misli na uredničenje Kristanovih izobraževalnih namenov, ki so mimogrede omenjeno, precej dragi. Če pa hoče Kristan na vsak način imeti ljudsko bralnico, pa naj daruje tiste kronce, katere mu nosijo od njega nafarbani rudarji skupaj, v to svrho, da se osnuje njegova ljudska bralnica ali knjižnica. Nekaj knjig se bo že nakupilo s tistimi kronicami; kar bo manjkalo, bo pa Kristan lahko iz svoje mošnje priložil. Fant mora imeti že precejšnjega čuka!

i Na dnu. Ti besedi sta stali debelo tiskani na plakatu, prilepljenem na vogalu mestne hiše. Predstavljali so namreč igro tega imena v četrtek, 21. novembra t. l. zvečer v Čitalnici. Ni bolj primernege in pomenljivega izraza za stanje naših liberalcev, kakor besedici »na dnu«. Na dnu socialistične mlakuže so res, in Kristan pa poje na vrhu kot žaba svoj: »rega-rega-reg!« Včasih so liberalci godli in ves svet se je vrtel po njihovem taktu. Dandanes pa Kristan veleva in vse se zgodi, kar in kakor le on hoče. Preje sta se klala z Julčetom po časnikih, kakor bi bila stekla, sedaj pa je Julče obnemogel že zlezal Kristanu pod suktnjo. — Bridka usoda sam seboj zdvojenih duš!

i Draginja mesa. Še vedno je meso drago, čeprav mu je v drugih mestih, celo v Ljubljani, cena padla. Občinski možje zganite se vendar enkrat in sklenite, da se bodo kosti s tisto mrvico mesa, ki se jih drži, prodajale ceneje, nego lepo meso. Vsaj je Kristan že govoril z nekim gospodom, naj bo slabše meso po 56 kr., izpod pudeljna pa po 64 kr. kilogram. Ker pa še sedaj ni nobenega uspeha na tistem Kristanovem pogovoru, se vidi pač, da se Kristan presneto malo briga za revno ljudstvo! Njemu nobena cena nič ne stori, vsaj mu zložijo ljudje, kolikor potrebuje! Kostni pa mu tudi ni treba obirati, ker dobiva meso le izpod pudeljna! — Kmet prodaja živino veliko ceneje, naj še mesu cena pade. Pošten dobiček pa vsakomur privoščimo!

i Volitve v deželni zbor. Vse kaže, da se zopet približujejo volitve in sicer za deželni zbor. Nikdar preje se ne vozijo idrijski »kmetje« po vaseh okolu, samo kadar so volitve pred vrati, takrat so pa povsod na poti, da de-

lajo zgago med ljudstvom. Pretečeno nedeljo, 17. novembra, so imeli idrijski liberalci v Črnem vrhu nad Idrijo pomenek o volitvah. Na to posvetovanje sta vabila in tudi prišla idrijska parade kmeta: notar Pegan in neizogibni Julče Novakov. Samo oberkmeta Tavzesa je še manjkalo, pa bi bili vsi idrijski kmetje skupaj!

i Kristanovi pevci. Menili smo, da bomo imeli veselje in čast, letos o kakih priložnosti poslušati rajsko petje pevcev Kristanovega zbora. Sicer že nekoliko vemo od 14. julija t. l., ko se je bila blagoslovila naša društvena zastava, kako znajo žvrgoletj na piščalke Kristanovi pevci. Pa takrat so bili eni komaj iz gnezda, drugim pa je pevska žilica bila že izrabljena, ter obojim ni zameriti, ako niso znali drugih viž, kakor jih je bil Tonček navadil, ki se samo na »skovik« razume. Sedaj so se pa bili resno pripravili, da se bodo učili petja po notah, pa ni šlo in ni šlo. Pevovodja je izgubil veselje do poduka, Kristanovi slavčki pa do petja. Šlo je vse skupaj narazen, kakor prekvašeno testo iz krušnice. — Zlomka vendar, in Tonček je mislil, da bo šlo petje od rok, kakor bi bilo namazano. Čudno, da včasih tudi Tončka kaka reč irata!

i Gozdni višji uradnik in višji mokrač. — Vedno se očita drvarjem, da so leni in zato nič ne zaslužijo, dasi imajo velik akord. Veliko užitka bo za nas, kadar bomo videli, da bosta višji mokrač in pa gozdni uradnik potom akordov nosila drva iz »grabelj«. Ne zmerjati zares pridnih in poštenih delavcev z lenuhi — pokažita sama, kako je treba delati!

i Čipkarska šola v Idriji. Ta šola prav veliko koristi ubogim delavkam. Če bi te šole ne bilo, bi delavke dobivale za svoje izdelke le nekaj kave, nekaj sladkorja in kakšne druge baže od trgovcev.

i Čipkarica šole z idrijskih hribov. Tovarišicam svojim naznanjam, da bode šola dajala nam čipkaricam tudi dividendo od dobička. Vse to je že nabito v šoli. Tovarišice-čipkarice, oglejte si to naznanilo. Jaz sem že veliko zaslužila pri šoli in naložila pri domači »čebelici« — tovarišice, pojdite po boljše plačano delo sedaj v zimj — poleti bomo pa samo z dividendo lahko naredile kak izlet v zabavo kot nameček za naše delo.

i Kapelan Pravhar pri ministru. Ta mož je storil odločne korake pri ministru, da bi kmetje in izdelovalci posode, dobivali ceneje les od erarja. Kapelan Pravhar ni poslanec in dela za ljudstvo. — Zagodovec, propali Gruden, bi pa začel še le delati, če bi bil poslanec. Na noge očka Gruden — tudi sedaj delate lahko za ljudstvo, če hočete. Izbirajte kmečke rane in jih priobčujte na pristojnih mestih. Sicer pa Gruden slabo pozna kmečke težnje, ker on živi le od kmečkih žuljev.

Iz raznih krajev.

AMERIŠKA PISMA.

Elji (Minn.), 25. vinotoka 1907. Še se spominjam Tebe, dragi prijatelj »Domoljub«, ko sem bil še pred dvema letoma v svojem rojstvenem kraju, ko sem v vročih poletnih nedeljah iskal sence, na našem vrtu, in v senci prebiral Tvoje predale, v katerih sem našel toliko podučljivih in kratkočasnih stvari. Zopet se spominjam Tebe, kot svojega starega prijatelja, a daleč, daleč proč od svojega milega rojstvenega kraja, od tam kjer sem vžil toliko srečnih in breskrbnih dni svoje mladosti. Zatorej tudi tukaj v daljni Ameriki hočem postati Tvoj naročnik, Tvoj podpiratelj do konca mojega življenja! Te prosim tudi,

uvrsti te moje vrstice med svoje predale, da bodo tudi Tvoji cenjeni naročniki vedeli za tukajšnje naše razmere. Delavske razmere so sedaj tukaj jako dobre. Delo dobi vsak, seveda ako hoče delati? Dela se večji del po železnih rudnikih, Plače so raznovrstne, in to: ako je bolj delavec razumen, bolj izučen, tem večjo plačo ima. Navadni delavci imajo po večini 2 dolarja 20 centov do 2 dolarja 55 centov. Dela se podnevi in ponoči do 10 ur. Torej kdor hoče odpotovati v kratkem v Ameriko, sem v Minnesoto in da ne ve kam bi se obrnil, naj se kar sem poda, tu je zagotovljen z delom. Razen rudnikov je tudi tukaj parna žaga, kjer dela tudi okoli 200 ljudi podnevi in ponoči. Plače so tudi tukaj raznovrstne; dva dolarja je najmanjša plača. Zalibog, da ta žaga dela samo poleti. Vzrok, ker pozimi promet po jezeru počiva, in to zavoljo ledu, ker les za žago pride le z ladjami. Tukajšnja naselbina je povečini slovenska. Slovencev nas je največ, kjer imamo krasno cerkev, posvečeno sv. Antonu Padovanskemu. V njej so vsako nedeljo dve službi božji s slovenskimi pridigami. Oskrbuje nas č. g. Rt. Rev. Buh Jos. Imamo tudi slovenskega organista v osebi g. Mihaela Klopčiča, ki nam oskrbuje lepo petje. S podpornimi društvi tudi nismo ravno zadnji, tako lahko vsak pristopi ali k enemu ali k drugemu! Ravno tako kot drugje tudi tu nesreča ne počiva. Skoraj vsak dan se pripeti, da je tukajšnja bolnišnica zmirom polna teh nesrečnikov, in med njimi je tudi dosti naših rojakov. Moja želja: Bog daj, da se v tem obrne na bolje. — K sklepu želim Tebi priljubljeni tednik »Domoljub« obilo naročnikov in predplačnikov, vsem Tvojim bralcem pa obilo pozdravov. Mladenič Leopold Stupica.

Ponesrečena Slovenka v Ameriki. Hudo se je opekla Matilda Pugeli, služkinja pri gostilničarju John Zuniču v Calumetu. Nesla je s tovarišico po stopnjicah v klet kotel vrelega vina, ki je bil namenjen za pomivanje sodov. Nesreča je hotela, da je Matildi izpodrsnilo na stopnjicah; vrela tekočina jo je hudo opekla po celem telesu; najhujše opekline ima na rokah in nogah.

Ameriške novice. V Milwaukee, Wis., kjer prebiva čez 2500 Slovencev in 1000 Hrvatov, pričeli so 6. novembra zidati novo cerkev in župnišče. Zemljišče stalo je 18.000 K, stroški za cerkev »Marija Pomagaj« in za župnišče znašali bodo okroglih 100.000 K. Slovenci so Dolenjci, Stajerci iz Savinjske doline, Korošci iz Ziljske doline. Več stotin jih je tudi v Port Washington, ki je oddaljen od Milwaukee okoli 40 km, in čez 1400 Slovencev je v Sheboyganu, ki je oddaljen 84 kilometrov. Vse te oskrbuje č. g. župnik Smolej iz Milwaukee, ki je v Sheboyganu organiziral sloven. cerkv. občino. Če ne bo prehuda zima, bo cerkev v Milwaukee na Velikonoč že dogotovljena.

Ne v Ameriko.

Finančna kriza je pri nas v Zedinjenih državah postala zelo občutna. Gotovega denarja ni nikjer dobiti. Ljudje, kateri imajo hranjene denarje v dobrih narodnih bankah, ne dobe novcev, razven malih svotic, kar je pa nad 100 dolarjev, morajo odpovedati na 60 dni. Trgovske banke plačujejo le s čeki. Po Wall Street ponujajo ta teden za 1000 dolarjev 1020 dolarjev v dobrih čekih. Kdor ima gotov denar, ga tišči in ne izda več nego najhujše potrebuje. Največje banke in trustne družbe tišče denar in ga še iščejo; zvezino vlado prosijo, da bi jim tiskala papirnati denar, v koliko bodo te prošnje uslišane, se še ne vé. Newyorški Clearing House bo izdajal certifikate namesto gotovega denarja; temu sledi Clearing House v Chicagi in drugod.

Vsled pomanjkanja gotovega denarja so pa prisiljena velika podjetja zapreti svoje tovarne, kakor Westinghouse pri Pittsburgu, Pa.; v državi Montani baje postava nad 10 tisoč delavcev; enako hudo je na zapadu, a to le vsled pomanjkanja gotovega denarja. Tovarnarji ne morejo delavcev plačevati v gotovini, s čeki jim nič ni pomagano, ker ga redko kedo ali nihče ne menja. Železnice so iz ravno tega vzroka odslovile na tisoče delavcev in vsi parniki, ki vozijo v Evropo, so prenapolnjeni, ljudje beže domu.

Komur je blagor naših rojakov pri srcu, naj nikogar ne vabi sedaj v Zedinjene države. Častito duhovščino, učitelje in slovensko časopisje prosimo, da opozore naš dobri narod na težave pri nas in naj mu prigovarjajo, da se ne izseli to zimo v Zedinjene države, ker ne obeta ne dela ne jela.

Ker mi je vedno pri srcu naš dobri narod in poznam razmere predobro, zato apelujem na slovensko inteligenco, da svari pred izseljevanjem v Zedinjene države, dokler se razmere ne izboljšajo. **Sakser.**

Ljudski shod v Ribnici.

Skoraj brez agitacije — uro poprej večina udeležencev ni niti vedela, da se kaj namerava — se je zbralo članov »Kmetске Zveze« in volivcev »S. L. S.« po prvi maši v nedeljo dne 24. novembra 1907 v veliki prostorni društveni dvorani v Ribnici, da je bila skoraj polna. Ko bi »mladi« ali »stari« ineli kak takšen shod, bi pisali, da jih je bilo najmanj en tisoč!

Shod otvori sklicatelj kaplan Orehek. Za predsednika je bil soglasno izvoljen odbornik »Kmetске Zveze« gospod Anton Lesar, ki podeli besedo sklicatelju shoda. V daljšem govoru pojasnjuje ta potrebo solidarnosti v političnem življenju, kaže na politično neidino Francijo in opozarja na bojni načrt svobodomiselcev in kako potrebna je v tako resnih časih edinstvo in sloga. Tudi nas Ribničane, pravi govornik, ima svet za nezveste edino pravi »S. L. S.« Mi pa hočemo na današnjem shodu povedati vsemu svetu, da smo še tisti, kakor smo bili: navdušeni pristaši »S. L. S.« (Gromovito odobravanje.) Liberalci, v novih ali starih hlačah, nismo in nikoli ne bomo! (Klici: Nikdar in nikoli!) Danes, nadaljuje govornik, je v Vel. Laščah občni zbor »Kmetске Zveze«. Ali gremo v Lašče ali ne? Gremo, toda tja nemarimo priti kot spokorni grešniki, ampak kot možje, ki smo vedeli, kaj delamo, ko smo pri zadnjih državnoborskih volitvah volili g. Skubica. Zato predlagam, da naš shod poda za občni zbor v Vel. Laščah sledečo izjavo:

Izjava.

Volivci »S. L. S.« iz župnije Ribnica, zbrani na ljudskem shodu v Ribnici dne 24. novembra 1907 izjavljamo za občni zbor »K. Z.« za kočevski politični okraj dne 24. nov. 1907 v Vel. Laščah sledeče:

I. Na občni zbor »Kmetске Zveze« v Vel. Laščah prihajamo kakor smo vedno bili, kot trdni in neomahljivi pristaši »S. L. S.« Med prvimi na Slovenskem sploh se je katoliška politična zavest razširila med ljudstvom ribniške župnije, to ljudstvo je organizirano po navodilih vodstva »S. L. S.« in je neštokrat vstalo kakor en moč na poziv tega vodstva in je šlo v boj za načela te stranke.

II. Tudi pri zadnjih državnoborskih volitvah je ribniško ljudstvo ostalo zvesto načelom »S. L. S.«, ker je postavilo za kandidata in volilo vzglednega katoliškega duhov-

nika gospoda Antona Skubica. Postavili smo ga za kandidata, ker smo imeli to pravico kot člani »Kmetске Zveze«, ki ima v ribniški župniji tretjino vseh članov. Izjavljamo, kar je na ribniškem shodu potrdil tudi njen načelnik g. dr. Šusteršič, da je vodstvo »S. L. S.« napravilo taktično napako, ker svojih volivcev pred zaupnim shodom v Ljubljani ni vprašalo za mnenje o kandidatu. Vztrajali smo pri svoji kandidaturi tudi potem, ko smo videli, da je večina tega volivnega okraja proti našemu kandidatu, in sicer zato, da smo vodstvu »S. L. S.« pokazali, da se kot člani »Kmetске Zveze« zavedamo pravice, samostojno si izbirati kandidata. Izjavljamo pa na tem občnem zboru javno in glasno, da bi bili brezpogovorno volili s stranko in se podvrgli njeni disciplini, če bi bili videli, da je njen kandidat v nevarnosti: liberalca, stare ali mlade baže, bi zavedno in globokoverno ribniško ljudstvo ne bilo nikoli pustilo priti na površje.

III. Ker naš odpor pri zadnjih državnoborskih volitvah proti kandidatu »S. L. S.« gospodu Jakliču ni bil naperjen proti njegovi osebi, ki nam je simpatična in ga kot zavednega in delavnega katoliškega učitelja visokoceno, izrekamo mu kot poslancu zaupnico.

IV. Potem ko smo pri zadnjih državnoborskih volitvah pokazali svojo samostojnost, smo se s tem tudi pobotali z vodstvom »S. L. S.« Izrekamo torej zaupnico načelniku naše stranke g. dr. Šusteršiču in izražamo prošnjo, da bi stranka, kadar bi bilo to mogoče in za stranko koristno, postavila enega delžnozborskega kandidata iz naše srede.

V. Da bi se kmetška stanovska zavest med nami še bolj dvignila, smatramo za potrebno, da se podnačelnik »Kmetске Zveze« izvoli iz srede ribniške župnije.

V Ribnici, dne 24. nov. 1907.

Vsako teh točk je govornik posebej razložil in utemeljil. Ko sta bili dani na glasovanje zaupnica g. drž. in dež. poslancu Jakliču in zaupnica gospodu dr. Šusteršiču, načelniku »S. L. S.«, sta bili sprejeti soglasno in z velikanskim navdušenjem. Da bi v bodoče ne bilo kakih nesporazumnosti med posameznimi volivnimi občinami, je shod soglasno ob hrupnem pritrdjevanju sklenil sledečo resolucijo na občni zbor »Kmetске Zveze« v Laščah:

»Da zanaprej ob volitvah ne bo nereda in zmešnjav in da se postopa pravično, predlaga ljudski shod v Ribnici dne 24. nov. 1907 v posebni resoluciji, naj se ob volitvah postopa tako: Ko so volitve razpisane, naj seja odbornikov »Kmetске Zveze« določi, koliko vol. zaupnikov pride po razmerju števila volivcev na vsako volivno občino v našem volivnem okraju. Na 50 ali 100 volivcev naj pride po en volivni zaupnik. Volivne zaupnike si izvoli vsaka volivna občina zase na lastnem vol. shodu. Ti zaupniki odločujejo pri skupni seji o kandidatu. Manjšina se ukloni večini. Ime kandidata se sporoči vodstvu »S. L. S.« v Ljubljano, ki naj ga proglasi za kandidata stranke.«

Tako možje, sklepa govornik, izjavljamo pred vsem slovenskim svetom, da smo še ravnatoko zanesljivi pristaši »S. L. S.« kakor smo bili, zamčeno pa hočemo imeti, da se bo zanaprej postopalo pravično in pravično. Naj ponosno zaplapola po naši občirni in prelepi ribniški dolini zastava »S. L. S.« (Gromovito odobravanje in ploskanje.)

Predsednik podeli nato besedo gospodu Francetu Lovšinu iz Goriče Vasi, ki razvija sledeče misli:

»Očitati so nam, da smo zatajili »S. L. S.« toda to je laž! Mi smo ostali in hočemo biti tudi zanaprej nji zvesti, če nam bo zvesta in pravična tudi ona. Očitati so nam in posebno

meni, da smo razdiravci »Kmetška Zveza«, tuda mi ne razdiramo, ampak samo nadziramo, v kar smo opravičeni. Mi vemo, da nam je potrebna, zato le želimo, da bi se utrdila in okrepila. Saj potreb imamo dovolj! Nato omenja šolsko obveznost otrok, ki je pomanjkljiva in se ne ozira na kmetijske potrebe, vodovode in ceste, vojaško službo Amerikancev in drugo. Zato, kmetje skupaj! Združimo se krepko pod zastavo »S. L. S.« in noben vrag nam ne more nič! (Veliko navdušenje).

Nato se zaključilo lepo uspeli ljudski shod.

Slovenski Rafael.

Postavodaja o izseljencih.

(Poroča dr. Janez Ev. Krek.)

V petek sem se razgovarjal nad eno uro v notr. ministrstvu z dvornim svetnikom Kaltenbrunom, ki ima izseliške stvari čez. Obljubil je, da bo pošiljal S. R. obvestila glede na izseljevanje. Pred vsem moram povedati, da je vlada že enkrat predložila načrt o izseljevalni postavi. Skicala je tudi anketo z ozirom na svojo predlogo in vse, kar se je pri tej anketi govorilo, se čita v enih bukvicah, ki so jih takrat izdali. Da pa znamo prav presojati vprašanje o postavodaji za izseljenje, moramo vedeti, kakšne postave imajo drugod. Poročevalec navaja dvoje angleških del, na kateri se ozira pri svojem poročilu in osobito toplo priporoča delo: »Die Einwanderung in die vereinigten Staaten von Amerika«, delo, ki ga je spisal naš rojak dr. H. Schwegel, bivši podkonzul v Chicagu. Dr. Schwegel je naš rojak in vnet Slovenec, ki je našim rojakom v najboljšem spominu.

Naša država ne vodi nobene statistike o izseljencih. Natančno statistiko so pa vodili v vseh pristaniščih Američani. Šteli so pa Avstrijce in Ogrske skupaj. Izseljevanje gre naprej. Le oglejmo si Belo Krajino. Vidimo, da ni vasi, ki bi ne imela izseljencev.

Proti izseljevanju bi na noben način ne pomagalo nobeno nasilno sredstvo. Veliko ljudi gre brez poseja v Ameriko. Saj lahko pride brez njega čez mejo. Kdo ga pa vpraša v Ameriki za pos. Ob velikem štrajku l. 1902. je rekel John Mitchel, predsednik Uniteda Mine Workes of America antracitni štrajkarski komisiji »da 600 dolarjev na leto je premalo dovolj za ameriškega delavca«; t. j. po našem 3000 kron. Toliko časa ne bomo zaprli meje, dokler se bo reklo v Ameriki, da 600 dolarjev na leto je premalo dovolj. V omejevanje izseljevanja, kar morejo, store v Zedinjenih državah, ker pritiskajo na omejevanje delavske zveze »Unije«.

Američani dobro skrbijo za izseljence v New Yorku. Ni pa povsod tako, kjer nimajo za izseljence prostorov. Po mnogih krajih jih zapirajo celo v ječe, dokler se ne izvede, kar predpisujejo postave.

Uredili so Američani: 1. strogo statistiko in 2. strogo izpopolnili izseljevalni urad. Urad lahko posluje, ker mu ne manjka denarja. Osnovni so tudi emigracijsko komisijo 9 članov. Lahko delajo, saj mora plačati vsak izseljenec 2 dolarja v »Immigrant Fund«, emigracijski zaklad. Porabijo zato tudi denarja, kolikor hočejo. Pri nas pa še statistike nimamo.

Pri nas so nasprotovali varstvu izseljencev. Država je rekla, češ ljudstvo je nasprotno izseljevanju. Poljski plemiči in pa na Češkem so izkoriščali ljudi, zato so pa rekli: Ne moremo dati izseljencem varstva. Na drugi strani je pa imela država premalo samostojnosti, da bi bila pridržala doma ljudi.

Laška vlada je pa rekla: Mi potrebujemo tuje in zato morajo naši ljudje v tujino. In napravili so postavo, da varujejo svoje ljudi. In laška vlada spremlja svoje ljudi in jih varuje v tujini.

Pri nas smo pa navajeni, da cincamo in da se nobenemu, pa le nobenemu ne zamerimo. Naša nameravana postava pozna pa le policijsko varstvo in nekaj milih določil proti tistim lumpom, ki kupčujejo z dekleti. Da pa varujemo izseljence, ni druge zveze, kakor da stopimo s farami v dotiko. Na Laškem imajo po celi državi po postavi uvedene krajevne odbore, ki imajo dolžnost, da dajo pojasnila o potu in o kraju, kamor so namenjeni izseljenci, da pomorejo pri iskanju popirjev in da posebno skrbijo za rodbine, ki potujejo za očetom. V teh krajevnih odborih na Laškem je kurat zraven. Na Laškem, prosim, kjer je ločena cerkev od države. Naša nameravana postava pa ne pozna v varstvo izseljencev sodelovanja cerkve.

V meni je zelo živa misel, zato da se uvede prislino gospodarstvo na kmetijah, ki jih zapuste očetje. Vemo, da trpe cele občine, trpi skupnost, ko gospodarji zapuščena žena na kmetiji. O tej stvari je treba premisljati! Skrb ta mora pa biti zvezana s skrbjo za izseljence.

Državni zbor bi moral imeti izseljevalno komisijo. Volila naj bi člane poslaniška in gosposka zbornica, pa notranje ministrstvo. Imeti bi pa morala komisija pravico, da imej zastopnike v kraju samem, kjer je potrebno. Pri nas je to gotovo potrebno.

Postavo dobimo kmalu v roke. Samo bojim se, da se bo v postavi kazalo tisto cincanje, ki je navadno v naši državi. Danes se hodi krepko, odločno, kdor hoče kaj doseči. Hoditi se mora energično in tako, kakor hodi Viljem, ki izpelje vsako stvar, za katero se zavzame.

Vše zastoj je pa, ako ne damo našim ljudem dela doma. Mitchel je rekel: 3000 K premalo dovolj za ameriškega delavca. Kaj bi pa rekel ameriški farmer, kmet. Ta te vrže vun, če mu rečeš, da naj izhaja na leto s 3000 kronami. Če je bilo tam mogoče, da je vse tako napredovalo, da je za delavca na leto 3000 kron premalo dovolj, zakaj bi pa to ne bilo mogoče pri nas. Delati moramo, da gospodarsko napredujemo.

Rečem pa, kdor gre v Ameriko, naj bo pripravljen. Naši ljudje, ki ostanejo v Ameriki, ostanejo to tam, kar so bili doma. Nauči se angleščine, če greš v Ameriko, da prideš naprej.

Velikokrat se bere, da goni naše ljudi lakota v Ameriko. No, pa če si jih ogledujemo, vidimo krepke postave ženske in moške, ki se jim ne bere lakota na obrazu. Večja izobrazba, razširjeno duševno obzorje, želja po večjem zaslužku in pa tudi po večji svobodi žene ljudi v Ameriko in sicer v našo škodo.

Ko pride postava o izseljevanju pred državni zbor, takrat naj govori o njej ljudstvo po svojih organizacijah. Poslanci bomo pa delali na to, da se vpoštevajo pri sklepanju postave zahteve ljudstva.

Jasno glavo!

zdruzo spanje, močne živce imamo, kar poznamo osveževalni bolečine olajšajoči Fellerjev fluid s z „Elsafluid“. Dvannastorica za poskušnjo 5 K franko. Naročite pri E. V. Fellerju v Stubi, Elsa trg 16. (Hrvatsko.) Marlan.

Drobtine.

Nov šport. Najmodernejši šport se sme brez dvoma imenovati jadranje na deželi. Ta šport je zlasti zelo priljubljen v francoskih in holandskih morskih kopališčih. Voz za jadranje je izumil baron Sloet d' Oldrntenborgh. Ta voz je pretekel v uri 70 km. Sedaj je že vse spopolnil, da se ne da samo pred vetrom uporabljati, ampak tudi pri vetru in za križanje zoper veter. Toda ta šport je tudi nevaren, ker je vodstvu pri toliki hitrosti treba velike izurjenosti in prisotnosti duha.

Volkovci so prišli v vzhodno Moravsko in so raztrgali osem ovac.

Vozni listek na solnce. Neki Američan je izračunal, da bi vozni listek od zemlje na solnce, po ameriških železniških tarifih, veljal do štiri milijone kron. Postava, ki zabranjuje rabiti vozni listek zaporedoma za dve osebi, bi se seveda morala spremeniti, da bi bil listek veljaven od rodu do rodu, kajti za to potovanja bi bilo treba 300 let, če bi vlak vozil s hitrostjo enega kilometra na sekundo, saj je solnce od zemlje oddaljeno povprečno 150 milijonov kilometrov.

Boj proti žganju. Žganje je največja poguba ljudstva. Stariši, ki ljubijo žganje, imajo pogostoma bedaste otroke in postanejo dan za dnem neumnejši. Proti pitju žganja se že golgo bojujemo toda ni videti še pravih uspehov. Pregled krčem, posebno onih, v katerih se toči žganje, nam govori jasno, v koliko smo zmagali in kje se je pitje žganja pomnožilo. Osrednja statistična komisija pravi, koliko je bilo v raznih letih prodajalen alkoholnih pijač:

	L eta		
	1896	1900	1903
Koroško	2269	2585	2913
Kranjsko	2675	2914	3126
Primorsko	1505	1926	1831
Štajersko	7561	8503	9406

Med temi krčmami je bilo žganjaren:

	L eta		
	1896	1900	1903
Koroško	1620	1696	1888
Kranjsko	2215	2334	2368
Primorsko	1339	1691	1509
Štajersko	5414	5557	5909

V slovenskih deželah pride na vsakih 1000 prebivalcev 4—5 žganjaren, le na Primorskem samo dve. Na Štajerskem in Koroškem so žganjarne skoro povsod v nemških rokah.

Stariše preseneti

navadno, ko prvič nudijo **Scott** ovo emulzijo otrokom, ki trpe na angleški bolezn. **Scott**-ova emulzija čudovito naglo ozdravi otroke in jih utrdi,

: ojači kosti :

Prisna le s to znamenko-ribičem - kot poroštvenim znakom za SCOTT-ov način.

in pospešuje njih cel razvoj. Tak izboren učinek se pa more doseči tudi le z res izbornim sredstvom. **Scott** vsebuje samo »novi najboljše kakovosti in poseben **Scott**-ov način izdelovanja omogoči, da se uspeh pomnoži, in da **Scott**-a lahko prebavi mlado in staro, da celo otroci, katerih življenjske moči so zelo slabotne.

Izvirna steklenica 2 K 50 h.

Naprodaj po vseh lekarnah. 2173 VIII

Premočna odvajila so kakor znano škodljiva. Rabite torej brez motečih postranskih učinkov neopazno milo odvajajoče sredstvo, ki tudi prebavanje ne pušča znemar, ampak jo pospešuje in jači — namreč dr. Rose balzam za želodec iz lekarnice B. Fragner, c. kr. dvorni dobavitelj. Dobiva se tudi po tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat.

Slovensko - nemški slovar, sestavil Fr. Kramarič, je izšel pravkar v zalogi A. Hartleben na Dunaju. Slovar je izšel v dveh delih: slov.-nemški in nemško-slovenski. Vsaka knjiga, lepo vezana v platno, stane 2 K 20 v, obe 4 K 40 v. Vsak del obsega do 18.000 besed. Slovar vsebuje tudi seznamek krstnih in zemljepisnih imen.

Kašljajoče osebe opozarjamo na oglas o Thymomel scillae, t. j. preparat, katerega večkrat zdravniki priporočajo.

ZITNE CENE.

V Ljubljani, dne 26. novembra.

Pšenica domača	24—25
RŽ	18—19
Oves	19
Ajda, črna	18
Ajda, siva	17
Proso, rumeno	17
Proso, belo	16
Ječmen	15—16
Fižol, rdeč	20
Fižol, koks	20

Slabotni, v razvoju ali pri učenju zaostali otroci, ter slabokrvni, otožni, nervozni, utrujeni, lahko vzburjivi in zgodaj oslabei odrasli rabijo z velikim uspehom **dr. Hommela Haematogen.**

Slast se vzbudi, duševno in telesno moči se dvignejo, vse živčevje se ojači.

Zahtevajte izrecno pristni **dr. Hommel-ov Haematogen** in ne dajte si usiliti nobeno izmej mnogih ponarejanj. Dobi se v lekarnah. 2170 5—10

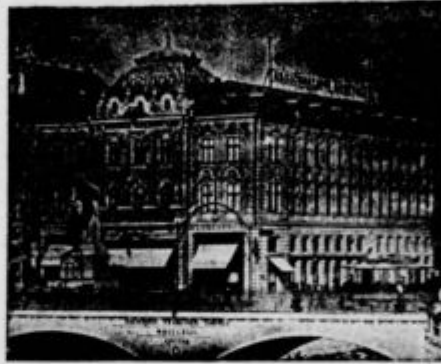
Ustanovljena l. 1831.

C. kr. priv. občna zavarovalnica

Ustanovljena l. 1831.

Assicurazioni Generali v Trstu.

Največja zavarovalnica avstro-ograrske države.

Jamstveni zaklad nad **300 milijonov kron.**
Do sedaj izplačane škode nad **850 milijonov kron.**

Družica zavaruje:

Na življenje in za doto v vseh mogočih sostavah. Tekom leta 1906 zavarovalo se je pri tej družbi 16.847 oseb na življenje za kapital nad 140 milijonov kron.

Zoper požare, tatinski vlom, škode pri prevažanju, poškodbo zvonov in zrcalnih oken

Sprejema tudi zavarovanja:

Zoper telesne nezgode in točo.

Pri tej družbi je zavarovan na življenje Njega svetost papež Pij X. in prevzvišeni knezoškof ljubljanski Anton Bonaventura; tudi vsa posestva Njega veličanstva cesarja avstrijskega.

Glavni zastop v Ljubljani: **Marijin trg, Sv. Petra cesta 2, v lastni hiši.**

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

Kongresni trg št. 19 registrovana zadruga z omejenim poroštvom Kongresni trg št. 19

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 9. do 12. ure **po 4³/₄ %** to je, daje za 200 kron 9 kron 50 vinar. na leto.

Druge hranilne knjižice se sprejemajo **kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo.**

Rentni davek plača hranilnica sama. ————— Najsigurnejša prilika za štedenje.

Kanonik **A. Kalan** l. r., predsednik.

Kanonik **J. Sušnik** l. r., podpredsednik.

Izšla je

Družinska pratika za leto 1908

S krasno barvano sliko Sveta družina na ovitku je najlepša izmed slovenskih pratik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo slik.

Cena komada 24 v.

Odjemalci ua debelo dobe jo mnogo ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

Prodajalna „Kat. tisk. društva“, Auer, Korenčan, F. M. Schmitt, J. Kordik, A. Krisper, V. Petričič, H. Kenda, F. Igljč in A. Turk.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroskem, v Istri in na Goriškem 2642 3—1

EAU DE COLOGNE DE BRAZAY

Najbolj priljubljen in najfiniji toaletni predmet! 971

Radi svojega izredno finega in prijetnega vonja in izborne sestave prekosl vse druge kot Eau de Cologne znana toaletna sredstva. Intenzivno dišča. Osvežuje in krepi, (krepi kite) pomirja živce! V steklenicah po 50 v K 1', 2' in 4 krone. Dobiva se povsod, kjer pa ne, naj se naroči naravnost

Brazay, Dunaj, III. 2. Löwengasse 2 a,

Posestvo napredaj

ležeče ob državni cesti Celovec-Beljak, z dobrimi njivami travnikom in sadnim vrtnom, 20 minut od kolodvora Zelo pripravno za kakega rokodelca. Več pove **Jožef Fleis, Nova vas št. 20 P.** Podravlje pri Bejaku, Koroško. 2610 2

Krepkega dečka

poštenih starišev, ki je dopolnil 14. leto in ima veselje do pekovske obrti, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji v pouk: pekarija **Lovro Sušnik v Škofji Loki.** 2583 4-2

Božič 1907.

New-York in London nista prizanašla niti evropski celini ter je velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgolj proti majhnemu plačilu delavnih moči Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledeče predmete le proti temu, da se mi povrne

gld. 6-90 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih nožev s pristno angleško kunojo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic iz enega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavčnih žlic;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorija čašic za podklado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. ced. lnik za čaj;
- 1 kom. najfin silpalnica za sladkor.

42 komadov skupaj samo **gld. 6-90.**

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo **gld. 40** ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni **gld. 6-90.** Američansko pat. srebro je znano, je skor in skozi bela kovina, ki obdrži bledo srebra 25 let, za kar se garancuje. V najboljši dokaz da leta inerat ne tenejši na nikakršni siepariji, zavzajem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdor ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

božično in novoletno darilo.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ekspozitni hiši amer. pat. srebrnega blaga na Dunaji II, Rembrandtstr. 19 O. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošje.

Čistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina) izvleček iz pohvalnih pism:

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Tomaž Rožanc, dekan Maribor.

Eksc. baronica Edelsheim mi je najtopleje priporočila Vašo garnituro, torej prosim, pošiljite mi tako garnituro za gld. 6-90.

Koccard, 19. oktobra '90.

Hona Tisza, voj. grof. Degenfeld.

Ker je Vaša garnit. v gospodini jako koristna, prosim, da mi pošljete še eno. St. Pavel pri Preboldu

Dr. Camillo Böhm, okr. in lov zdravnik.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje dni 6 dni izredna prilika za potovanje in ostanke z najnovjšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parniki

Amerika 24,000 ton **Victoria 25,000 ton**

Kaiserin Auguste-Victoria 25,000 ton

Rjavnika daje zastopnik: **Fr. Seunig, Ljubljana** Kolodvorske-ulice št. 28

Odhod iz Ljubljane vsaki ponedeljek, torek in četrtek v tednu.

Tkalnica za platno

EMIL FUCHS, Nachod, Češko

ponuja svojo veliko zalogo okolu **50 000 metrov ostankov 8 do 20 metrov dolgih** najfin; brez napske, obeljenih, za najboljšje telesno in posteljno perilo primern.

94 cm šir rumburške tkanine	po 24 krajc. meter
oxford za srajce, perilno	17
cefr za obleke, bluze in predpasnike	17 1/2
flanelo za srajce, bluze in spodnja krila	18 1/2
modni barhent za domačo obleko, spodnja krila in bluze	20
pliš-barhent, krasni vzorci	26
rjuhe brez šiva, zajamč. pliš 145 cm šir.	52

Pošiljave za poskušajo najmanj 5 kg zavoj = 45 m ali 16 m rjuh. Vzorci se pošiljajo na željo le v zavoju za poskušajo. — Če se vzame cela zaloga, 4% popusta.

FRANC JOZEF OVA

Tovarna za stole Franceta Šulgeljina

na Bregu, p. Borovnice, Kranjsko izdeluje

vsakovrstne stole

od preprostih do najfinjših po najnižjih cenah brez konkurence. Ilustrovan cenik pošlje se na sahtev: 9805 26-23 sastonj in franko.

2647 Note za potrkavanje. 1-1

50 kom. brez pesmic 30° vin. Ako se naroči 4 skupa dobi se 1 p. vrhu. Pošljejo naj se v zalepki tri iOvin. znamke. **Fr. Gruden,** Retje 6, p. Vel. Lašče.

Brinjevo olje

kupuje po visoki ceni 2608 3-2

Josip Kordin, Ljubljana.
Pred Škofijo št. 3.

Iščem treznega, 40 let starega

hlapca

ki razume tudi pri kmetiji. Plača po dogovoru; oglaš naj se na upravništvo „Domoljuba“. 2566 3-3

— Kletarski tečaj. Znano je, da je kletarstvo na Kranjskem v primeru z drugimi, bolj naprednimi, vinorodnimi deželami še na jako nizki stopinji — ter da je nujno potrebno, da se naši vinogradniki z vso resnostjo primemo boljšega kletarjenja, ako hočejo pridelavati dobro, okusno in stanovitno vino in z istim s pridelki drugih dežel vspešno konkurirati. Kaj pomaga najlepše grozdje iz najboljšega vinograda, ako iz njega gospodar ne zna pripraviti fino, žlahtno in stanovitno vinsko kapljico? Istotako je znanje umnega kletarstva neobhodno potrebno za vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom in ki lahko iz najboljšega vina najslabše naredijo, ako ž njim pravilno ne ravnajo. Da se ponudi interesentom prilika, izobraziti se teoretično in praktično v umnem kletarstvu, priredi c. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalicky pri državni kleti v Novem mestu tekom prihodnjih zimskih mesecev več trodnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli enega teh tečajev vdeležiti, mora se pismenim potom ali ustno zglasiti vsaj do 25. novembra t. l. pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je številu udeležencev za vsak tečaj omejeno, priporoča se, da dotičniki prošnje prej ko mogoče vpošljejo. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bode pravočasno in sicer vsaj en teden pred pričetkom tečaja, pismenim potom obveščen.

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 v Ljubljani Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam.

2062 12-8

Edina domača slovenska zavarovalnica! Svoji k svojim!

Zahvala.

Čutim se dolžno izreči najtoplejšo zahvalo gospodu H. Lovie, Monakov. II (predal) za njegovo pomoč, ker sem po njegovi metodi ozdravela grozno nervoznih bolečin v glavi z bljuvanjem. Boleči-a me je napadla v zadnjem času vsakih 8 do 10 dni ter me mučila v do 3 dni. Vsa sredstva so bila brezuspešna, sedaj sem pa, hvala Bogu, enostavnim pismenim potop popolno ozdravela.

Svora pri Češki Lipi, meseca novembra 1907.

Ana Flämisch,
2640 1-1 soproga strojevodje.

Višjega štabnega zdravnika in fizika dr. Schmidta 12-1 znamenito 2536

Olje za sluh

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhosto. Tečnje le ušes, šumenje po ušesih in naglušnost tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 2 gid z navodilom o uporabi. Dobiva se samo v lekarni.

pri „Črnem orlu“ na Novem trgu v Celovcu.

Zabranite izpadanje las!

Odstranjajte prhljaje!

Ojačite rast las!

Oživljajte živce!

St. Louis 1904: **Grand Prix!**

Milan 1906: **Grand Prix!**

Dunaj 1904: Zlata državna svetinja.

Dr. Dralle-ja brezova voda za lase

najplemenitejša in najnaravnejša vseh voda za glavo in lase. Pazite pri nakupu izrecno na ime „Dr. Dralle“, ker se ponujajo češče manjvredna ponarejanja na škodo občinstva. Dobiva se v lekarnah, parfumerijah, drožerijah in brivnicah. Glavna zaloga: M. Hoffmann & Co. Tešin v L.

Slavnemu p. n. občinstvu si usojam najvljudneje naznaniti, da prodajam odslej svoje priznano izborno 2542 3-3

gorenjsko sukno

vsako sredo ter soboto **vse druge dni pa**
na Vodnikovem trgu na Poljanskem nasipu štef. 8

in ne več na Marijinem trgu. Vcespoštovanjem

JOSIP REICH, tovarnar v Ljubljani.

Pozori!

Pozori!

Združene tovarne za voinino prodajajo letos zopet izključno po meni okroglo 4000 kom. takozvanih

vojaških kočev za konje

za ceno le gid. 2-20 komad in gid. 4-30 za par 6 parov franko na dom) naravnost na lastnike koni. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuovina, temnosivi, okoli 150 200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. — Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na 2214 3

Steiner-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koe
Dunaj, II, Taborstrasse 27 G.
Ceniki na željo zastoj in franko. — Za neugajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar.
Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župeika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvjetnika v Varasdu, posestnika Weichbergerja, Illosva, Grünwalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Doorostany, Rosenauerja Zg. Moldava, Kahliša Mankendorf, Schenka Gerldorf, lastn ka umetnega mlina Fohringarja in dr.

Šnovi za mošt

popolno nadomestilo za jabolka in hruške v izdelovanje mošta. Dodatek za izboljšanje mošta. Razpošilja proti povzetju

Josip Racher

drožerija „pri črnem psu“
— Bruck ob M. —

Prospekte na zahtevo zastoj.

Odobrila c. kr. splošna preskuševalnica za živila v Gradcu. 2413 6-5

Učenca v starosti od 14 do 16 let, poštenih krščanskih starišev, enega ali dva, sprejme **Ivan Vesel, mizarški mojster v Sodražici pri Ribnici.** 2561 1-3

Dobro idoča

Trgovina z mešanim blagom

se takoj odda z vso zalogo po jako nizki ceni, zaradi odpotovanja v Ameriko Trgovina stoji tik državne ceste in dve minuti od kolodvora. Kje, pove upravnništvo tega lista. 2606 3 2

Pouk

v krojnem risanju in izdelovanju oblek daje

FANI KOMAR

oblastveno konces. učni zavod
2399 Ljubljana 4-3
Pred škofijo št. 21.

Svetovna kavina zmes

za kavarne, hotele, javne zavode in zasebnike.

! 50% prihranka!

5 kg K 8-50 3 kg K 5-50

franko po povzetju za celo Avstro-Ogrsko.

Dopisuje se v vseh jezikih.

P. n. državnim uradnikom, učiteljem itd. se pošilja na željo tudi brez povzetja prvi 1 mesecnemu plačilu.

Izvrše se tudi takozvana rodbinska naročila. Vsako vsebuje 5 ali 3 zavojev po 1 kg, torej more naročiti več rodbin skupaj.

Vsa naročila naj se pošiljajo na veliko prazarno kave „Kaffeeckerwerke“, Dunaj, V. Margaretenstrasse 121. 2637 4-1

Šivalni stroj
lep in trpežen, že od 38 kron naprej. Ceniki zast. **L. REBOLJ** zaloga šiv. strojev in koles, Kranj.

Čudež se je zgodil nedavno v Budapešti, ki je edini te vrste. Ta čudež je učinil, da **deželna zaloga suknenega blaga v Budapešti VII. Rottenbilerg.** [ja razpošilja za **K 10 kupon 3 metrov** finega jesenskega blaga ali kamarna v črni temnovišnjevi, sivi in rujavi barvi za popolno obleko za gospode (sukna, hlače in telovnik). 1973 15-13

Skoro vsak tretji človek je v našem drevečem času, ko je pogostoma tako težko dobiti potrebni zaslužek, bolan ali na živcih, želodcu ali na srcu; muči ga malokrvnost, slabost ali pa nima spanja. Kjer že nastopajo taki bolezenski pojavi, jih ni treba še zviševati s tem, da se vsak dan večkrat uživa zrnata kava, ki ni koristna zdravju, kakor so se izjavili najodločilnejši zdravniki in učenjaki. Ravno v družini, kjer naj se vsem položi temelj za zdravje, naj bi se torej nikakor več ne pila zrnata kava pomešana. Kot najboljša primes zrnati kavi se je Kathreinerjeva Kneippo-va sladna kava izvrstno obnesla povsod in že mnogo let. Otrokom, bolnikom in takim, ki okrevajo, naj se ne bi dajala nobena drugačna kavina pijača nego čista Kathreinerjeva kava, ki ima spričo posebnega načina svojega proizvodnje sama vonj in okus zrnate kave. Samo treba je paziti na to, da se pri nakupovanju tudi res dobiva pristna Kathreinerjeva kava v zaprtih izvornih zavojih.

Registriran varov. Bajna Muzijal Oblasovano varovano.

1894 Najlepši kras božičnega drevesca 15-1

... ki ga ne smete pogrešiti nobena križanska družina, je moje izboljšano briliantno angel. zvonilo za božično drevo št. 1 popolnoma iz kovine s 6 posol. angelci 30 cm vis. Garantira se za funkcioniranje.

Reklamirano izdelki tukaj so najpogostejši ali najmanjši drevese s preprostim nasajenjem. Postavljene na mizo se tudi lahko tudi na miznem svadlu. Postavljene na toplo peč funkcionira tudi brez prižganih sveč.

Gorki zrak treh prižganih sveč vrtil gonilno kolo, nanje pritrjeni izboljšani jekleni bečki pa udarjajo na troje zvoncev in blago-zvonočno, srebrnočisto zvonjenje zadoni, mlado in staro predstavljajoč v božično blaženost. Kos stane s kartonom in navodilom vred K 1.50.

3 kosci	K 4.25	3 kosa	K 12.-
4 "	" 5.50	12 "	" 15.-
6 kosov	" 8.-	24 "	" 29.-
36 kosov	K 43.50		
50 "	" 58.-		
100 "	" 112.-		

Št. 2. Ravnotisto angelsko zvonilo za božično drevesce, izvršeno veleelegantno in posebno fino ponikljano, s sukami in stebriči za zvonce in tremi prekrasno žarečimi srebr. lamettestimi rožami, ki potem, ko so prižgane sveče, prekrasno odsevajo, kos s kart. in navod. vred K 2.-

3 kosci	K 5.50	9 kosov	K 15.50
4 "	" 7.25	12 "	" 20.25
6 kosov	" 10.50	24 "	" 39.50
36 kosov	K 57.50		
50 "	" 77.50		
100 "	" 150.-		

Najnovejši

stekl. nakit za božično drevesce

13 kos. sortiranih, skrbno zaviti v kartonu, po velikosti in izvršitvi po K --40, --60, --70, --80, 1.-, 1.20, 1.50, 2.-, 3 kos. kartonu, po velikosti in izvršitvi po K --75, --90, 1.-, 1.20. Lamete, angelci lasci, srebrni ali slati, kvart K --10, žica na oroka 100 kosov K --20, verice iz steklenih kroglic, 1 in pol do 3 metra dolge, po velikosti kroglic K --90, --95, 1.20, 1.40. Srebrne 24 kosov v kartonu K --50, večje 15 kosov v kartonu K --58, držalci za sveče, tacni K --50.

Prosimo zahtevajte katalog.

Božična nagrada. Vsek p. n. hrupec, ki od 1. sept. do 30. nov. pismeno znakovat sodeloval na božično nagrado obarvane budilke št. 4543 s po noči svetlečim se kazalnikom in pa kolektor št. 1. 1908.

Zamena dovoljena ali denar nazaj, torej brez rizika! Podlize se po prvotno ali denar nazaj. Najpriljubljeneje se naroči na odresku postne nakatnice. Neobhodno je potrebno, da se pri naročitvi opozori, ali naj se pošlje blago po prvotno ali če je denar odposlan po nakaznici. Tudi je v korist vskomnu naročitelja, da umovi, da se muogo, blago do pred 15. decembrom, kar pošta po 15. decembrom zaradi kadega navzila ne more dostavljati tako hitro, kakor ob navadnem času. Razstavljajte naročilo sateraj pravočasno na naslov:

tvornica ur v Mostu ces. in kralj. dvorni dobavitelj v Mostu I. JAN KONRAD št. 1941 na Češkem

Zahtevajte moj najnovejši glavni katalog s 3000 slikami, ki vam ga lahko pošljem zastonj in poštine prosto.

pristna Roskopf patentna remontoirka na sidro švicarskega sistema z masivnim solidim švicarskim kolešjem na sidro in sečičito za gonilno vzmet, pristno nikljasto okrovje z varstvene ploμβo in šarnirskim pokrovom, ovaln. robom, 36 ur idoča (ne gre samo 12 ur), okrašeni in pozlačeni kazalci, najnatančnejše reguliranje in 3letni garancijski list, kom. 5 K, 3 kom. 14 K. S sekundnim kazalcem 6 K, 3 kosci 17 K.

Bogata izbira v mojem glav. katalogu.

Št. 7223. Denarnica iz enega kosa, svetlorjava, safian mnogo prostora za drobit, 4 predeli, notranja zapora na vzmet, nikelnasta zunanja zapora 9 cm dolgoti, 6 cm širokosti K 1.50 Št. 7202. Cena dobre denarnice iz enega kosa, mečnega, gladkega uzvoja spinnena, la zaklopci iz gorodine, 4 predeli in vizitja, 3 zapora, 9 cm dol. 6 cm šir. K 1.35.

Boljše denarnice po K 1.85, 2.16, 2.80, 3.10, 3.50, 3.80, 4.20 in višje

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesdago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko odpravljivo rano. Še 40 let se je izkazalo mešano maščobno mazilo, tako imenovano praško domače mazilo kot sanosljivo sredstvo za rane. To vzdržuje rane čiste, svaračuje isto, odlašja vnetje in bolečina, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pudica 70 vin., pol pudice 50 vinarjev. Proti predpauču K 3.16 se pošlje 4 pudice, ali K 1.- 10 pudic poštaine prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Val deli embalaže imaje zakonito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; egei Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarjih: G. Piccolli, U. pl. Trakóczy, M. Hardetochlágov, J. Hajr.

2172

Seno in slama

vseh vrst se dobi pri 2511 4-2

Viljemu Löwbeer

Dunaj, II./3, Gredlerstrasse 10.

Katera je najčistejša mast?

Ceres

Jedilna mast.

Iztiskava se iz posušenih kokos-orehrov v posebnem zavodu in od početka izdelovanja pripravlja v skrbno čistih aparatih, ne da bi prišla v dotiko s človeško roko.

2081

Vinogradniki pozor!

Čas trgatve je tukaj! Vsakdo si napravi rad na tropine dobro domačo pijačo. Najboljšo in najcenejšo pijačo pa napravite z mojimi naravnimi snovmi.

Pijača je popolnoma neškodljiva in se nikdar ne pokvari. Čim delj časa stoji, tem boljša je. Ime moje po celi Avstriji in Ogrski znane tvrdke Vam jamči, da dobite najboljše blago po najnižji ceni. Opozarjam tedaj vse cenjene posestnike, da se zaupno obračate na mojo tvrdko; le jaz sem v prijetnem položaju, da oddajam najboljše snovi in jih tudi največ dajem. Opozarjam tudi vse posestnike na moje različne cvete za napravo okusnega oceta, fine slivovke, drožnega žganja, brinjevca, ruma, različnih likerjev, na moj povsod priljubljen prašek za svinje, govejo živino in konje

Ne zamenjajte moje veletrgovine z drugimi malimi trgovinami!

2277 5

C. F. Schubert

prot. Inh. KARL SCHOLZ

Gradec, Murplatz 10.

Trgovina s klobuki in čevlji Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg 10

priporoča svojo veliko zalogo najraznovrstnejših klobukov, cilindrov in čepic, kakor tudi najtrpežnejših ter najfinejših čevljev.

Posvetno pripravljeno.

Vsako penarjenje kazniv
Edino pristen je 85 4

Thierry-jev balzam

z zeleno znamko „redovnica“.
Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali 1 velika specialna steklenica s patent. zamaškom K 5.— franko.

Thierryjevo centifolijsko mazilo proti vsem in tako starim ranam, vnetjem, rinitivam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: s lončka K 3-60 se pošlje le proti povzetju ali denar naprej. — Obe domači sredstvi sta povsod znani in slovita kot najboljši. Naročila se naslavljajo na:

Wahleiner Balm Lekarinar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

L. Thierry v Pregradi. Brošura s tisočimi originalnimi pisem gratis in franko. V zalogi v skoro vseh večjih lekarnah

MASTIN

doktorja pl. Trnkóczyja krmilno varstveno sredstvo se dobiva pristno pri trgovcih le pod imenom **Mastin**. Previdni kmetovalec ga primeša krmu vsaki domači živali. Najvišje medalje na razstavah in tisoči zahvalnih pisem pričajo o velikih uspehih, ki se dosežejo z mastinom. 187 26 21

Tovarniška zaloga: lekarinar **Trnkóczy**, Ljubljana.

Zastonj 2554

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatinli, srebrnini itd.

Dr. Heger, urar, juvelir in gravir.
Ostiek I. Kapucinška ul. 4 (Slavon.)

„Kunard Line“
Trans-New York

enajipripravnejša, najcenejša in najboljše pot iz Ljubljane v svetno Ameriko, ker to ni dolgotrajno, mučno vožnje po raznih tovarnicah, uobnoega posredovanja, ne preročavanja in sploh nobenih potranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, zračni in svetli; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljše. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik.

Biljni odhod iz Trsta: „Lusitania“ iz Liverpoola 30. novembra. „Panonija“ 3. decembra. Caronia 14. decembra. Carpathia 17. decembra.

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 2f, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Najboljši češki izvori Ceno posteljno perje!

1 kg sivlega, dobro skubljenega K 2.—, boljega K 2-40; 1 kg belega, skubljenega K 2-60, puhastega 5 K 10 v. 1 kg prav finega, snežno-belega, skubljenega K 6-40, K 8.—. Pri naročilu 5 kg franko

Izgotovljene postelje, zadostno napolnjene, iz nedorenega belega, ruščega vlnjevega ali rumenkastega nankinga, 1 pernica 170 cm dolga, 116 cm široka, z novim sivim trpežnim perjem 10 K, s finim puhastim sivim perjem 12 K, 14, z najfinim sivim puhom K 16.—. I vzglavniki 80 cm dolgi, 56 cm široki K 2-80, K 3-40, K 4.—. Pošilja po povzetju K 15.— dalje franko.

Zamena dovoljena, blago se vzame franko nazaj in vrne denar za neprimerno blago.

S. BENISCH, Dešenice 71, Šumava, Češko.

Uro z verižico

za le gl. 1-60

dobi vsak krasno srebrno remont. Gloria žepno uro sistem Roskopf-patent 36 ur natančno idočo za kar se jamči 3 leta. Vrhutega pozlačeno primerno oklop, verižico za le gl. 1-60 3 kom. z verižicami vred gl. 4-50. Pošilja po povzetju tovarn. zaloga švicarskih ur 2531 5-2 S. Urbach, Krakov št. 95.

Najcen. nakup češkega posteljnega perja

5 kg nov., dobrega, sivlega, skubljenega, brez prahu K 9-40; boljše K 11-80; 5 kg dobrega napol belega K 16.—; belo, mehko K 23-50; 5 kg snežnobelo, mehko K 28.—, K 30.—, K 34.—, K 36; 5 kg snežnobel neoskubljen K 23.—, K 26.—, K 29.—; puh siv ali K 3-40, bel ali 4-40, snežnobel ali K 5-80 in K 6-40 pol kg. Pošiljatev franko po povzetju. Sme se zamenjati in nazaj vzeti proti povračilu poštnine. Pri naročilu izprosi za natančen naslov: IVANA POLATSCHKEK Janovitz a. d. Ang-l 16 pri Klatovu, Češko.

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silkanje na steklo

Aug. Agnola, Dunajska cesta 13a, poleg Figovca se priporoča prečastiti duhovščini in p. n. slavni občinstvu za napravo cerkvenih oknov s umetnim steklarstvom ali silkanje na steklo, stavenih del, naprav okvirov, itd. itd. — Ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostila in zasebnik, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah. — Mariji, ceniki in proračuni na zahtevo zastonj, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpolago. 1907 52-15

Voda in mleko

najboljše **krepčilo** za **želodec** in **živce**; res pijača 2629 3-1

zlate dôbe.

Službo 2628 1-1

cerkvenika in orglavca

razpisuje župni urad na **Homcu, p. Radomlje**, do 5 dec mora. Poleg jepega prostega stanovanja so dohodka v dezarju, biri, sadnem vrtu in veliki njivi.

Sprejem učenca

od 14—18 let starega. **Jos. Josih**, mesar, Medvoda.

Dr. Kovacs-evo mazilo za roke.

V rabi nedosežno, povzročuje nežnost in belino rok v 3 dneh. — **Lonček 1 K 20 v.**

„International“ odstranj. mahu

naglo in gotovo odstrani nepotrebne kocine v obrazu in po rokah. — **Steklenica 6 K.** Razpošilja po povzetju **lekarna pri Mariji Pomagaj**, Budapest. Liszt Ferencz-tér 20. 2307 18-1

Käthe-jeva voda za lase

ali „Pomada“, edino in najgotovješe sredstvo za močno in naglo rast las in brade. V kratkem času presenetljiv uspeh. Cena steklenice ali lončka K 2.—, K 3.—, steklenica za poizkus K 1-40. Pošilja po povzetju gospa **Käthe Menzel**, Dunaj, XVIII, Schulgasse 3, 1 St. g. 2342 16-6

KAŠLJUJOČIM

otrokom in odraslim osebam

pripišujejo zdravniki zelo uspešno

THYMOMEL SCILLAE

kot sredstvo, ki odtrgava sluz, jo odvaja, ki blaži in potolažuje krčeviti kašelj in ki odstranjuje dihalne težkoče. Stotine zdravnikov so se že imenitno izrekli o hitrem učinkovanju tega sredstva, Thymomel scillae, pri oslovskem kašlju in pri drugih vrstah kašlja.

Vprašajte, prosimo zdravnika!

1 steklenica 2-20 K. Po pošti franko proti pošiljati 2-90 K; 3 steklenice pri pošiljati 7 K. 10 steklenic pri pošiljati 20 K.

Izdelovanje in glavna zaloga

lekarna **B. FRAGNER-Ja** 2430 c. kr. dvorn. zalagatelja 24-1

Praga III., št. 203

Dobiva se skoraj v vseh lekarnah. Pozor na ime sredstva, izdelovatelja in na varstveno znamko.

latotam sprejmejo se dobri in zanesljivi zastopniki.